

СПІЛЬНИЙ ЗВІТ

про результати міжнародного
аудиту попередження та
ліквідації наслідків паводків

2020 рік

EUROSAI

Working Group on the Audit of Funds
Allocated to Disasters and Catastrophes

Рахункова палата

СПІЛЬНИЙ ЗВІТ

про результати міжнародного аудиту
попередження та ліквідації наслідків паводків

2020 рік

ВИЩІ ОРГАНИ АУДИТУ – УЧАСНИКИ МІЖНАРОДНОГО КООРДИНОВАНОГО АУДИТУ

ззначають таке

Цей міжнародний координований аудит проведено у рамках діяльності робочої групи EUROSАI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф, та включено до плану діяльності цієї робочої групи на 2017–2020 роки на підставі результатів анкетування вищих органів аудиту – членів і спостерігачів робочої групи, здійсненого у 2015 році.

Учасниками міжнародного координованого аудиту попередження та ліквідації наслідків паводків є вищі органи аудиту Республіки Білорусь, Грузії, Республіки Польща, Республіки Сербія та України. Європейський суд аудиторів та BOA Турецької Республіки, як члени робочої групи EUROSАI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф, також долучилися до проведення аудиту та надали відповідні матеріали до спільного звіту. Координатором зазначеного аудиту є BOA України.

У ході аудиту BOA – учасники міжнародного координованого аудиту оцінили ефективність управління ризиками затоплень у річкових басейнах своїх країн, законність, своєчасність та повноту відповідних управлінських рішень, а також економічність та продуктивність використання виділених коштів.

Учасники міжнародного координованого аудиту поділяють положення керівництва INTOSAI GUID 9000 “Спільні аудити між BOA” та визнають вирішальним фактором співпраці прагнення знайти шляхи розв’язання окресленої темою аудиту проблеми, оскільки їхні країни мають подібні інтереси у сфері попередження та ліквідації наслідків затоплень.

Проведений аудит підтвердив спільне розуміння BOA загроз, які спричиняє відсутність належного управління протипаводковим захистом, а також готовність співпрацювати у напрямі розв’язання проблеми.

Учасники міжнародного координованого аудиту є одноставними у тому, що у процесі управління стихійними катастрофами сума коштів, виділених для зниження ризиків виникнення катастрофи, є найбільш економічно ефективною, оскільки належні заходи з попередження та запобігання можуть значно зменшити негативні результати, спричинені стихійними лихами.

Спільним гаслом BOA, які об’єднали свої зусилля заради участі у цьому міжнародному координованому аудиті, є: “Запобігти виникненню затоплень, у цілому, неможливо. Проте належне та вчасне вжиття превентивних заходів може суттєво пом’якшити їх шкідливий вплив на навколишнє середовище та зберегти життя людей”.

BOA–учасники міжнародного координованого аудиту впевнені, що рекомендації, надані за результатами аудиту урядам та національним органам щодо вжиття відповідних заходів із удосконалення системи управління протипаводковим захистом, сприятимуть забезпеченню її максимальної ефективності, особливо на етапі попередження таких стихійних лих.

Вищі органи аудиту Республіки Білорусь, Грузії, Республіки Польща, Республіки Сербія, Турецької Республіки, України та Європейський суд аудиторів при проведенні міжнародного координованого аудиту обмінялися знаннями та досвідом для досягнення загальної мети. BOA діяли у дусі співпраці, заснованій на цілісності, відкритій комунікації та професіоналізмі.

ВОА
Республіки Білорусь

Василь Герасимов,
Голова

ВОА
Грузії

Іраклій Меквабішвілі,
Генеральний аудитор

ВОА
Республіки Польща

Маріан Банась,
Президент

ВОА
Республіки Сербія

Душко Пейович,
Президент

ВОА
України

Валерій Пацкан,
Голова

Європейський суд
аудиторів

Клаус-Хайнер Лене,
Президент

ВОА
Турецької Республіки

Сеїт Ахмет Баш,
Президент

ЗМІСТ

Резюме аудиту	7
Глосарій термінів	10
Преамбула	11
Спільні висновки та рекомендації міжнародного координованого аудиту	17
Результати міжнародного координованого аудиту	21
Інформація ВОА про проведені національні аудити	32
 Республіка Білорусь	32
 Грузія	34
 Республіка Польща	37
 Республіка Сербія	39
 Україна	42
 Європейський суд аудиторів	44
 Турецька Республіка	47
Додатки	49

РЕЗЮМЕ АУДИТУ

Цей звіт базується на основі спільних знахідок та висновків, отриманих за результатами національних аудитів, проведених ВОА Республіки Білорусь, Грузії, Республіки Польща, Республіки Сербія та України. Звіт також містить знахідки Європейського суду аудиторів та інформацію ВОА Турецької Республіки, які, як члени робочої групи EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф, надали відповідні матеріали із зазначеної проблеми.

Національні аудити ВОА, які є учасниками міжнародного координованого аудиту, були проведені у сфері попередження та ліквідації наслідків паводків.

Актуальність обраної тематики визначається тим, що надзвичайні ситуації гідрологічного характеру (паводки, повені, підтоплення, зсуви тощо), призводять до значних людських жертв і великих матеріальних збитків. Так, за даними, наведеними у Глобальному оціночному звіті щодо зниження ризику катастроф за 2019 рік, підготовленому Управлінням ООН з питань зниження ризику катастроф, протягом 1997–2017 років у світі від паводків постраждало 76 млн осіб, або 86 відс. загального обсягу осіб (88 млн осіб), які постраждали за цей період від стихійних лих¹. Невтішними є і прогнози дані Спільного центру досліджень Європейської Комісії, які опубліковано у 2018 році в журналі “Nature Climate Change”², згідно з якими підвищення температури у зв’язку з глобальним потеплінням тільки на 1,5° C (залежно від соціально-економічного сценарію) призведе до зростання людських жертв від затоплення на 70–83 відс., прямих збитків – на 160–240 відс., відносного зниження добробуту на 0,23–0,29 відсотка.

Рекомендації кращої практики проведення аудитів у сфері попередження і ліквідації наслідків затоплень, розроблені робочою групою EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф, також засвідчують, що вищими органами аудиту приділяється суттєва увага дослідженню цього питання.

Повінь у Центральній Європі, 2013 рік

Джерело: <https://europeangreens.eu/news/heavy-rains-cause-flooding-across-central-europe>

¹ <https://www.gar.undrr.org> [Електронний ресурс]. – Доступний з: https://gar.undrr.org/sites/default/files/reports/2019-06/full_report.pdf

² <https://www.nature.com> [Електронний ресурс]. – Доступний з: <https://www.nature.com/articles/s41558-018-0257-z>

Причини виникнення таких надзвичайних ситуацій у різних країнах пов'язують з особливостями клімату, рельєфу території, геологічної будови ґрунтів, наявністю та ефективністю захисних протипаводкових споруд.

Метою міжнародного координованого аудиту, як це визначено Спільним положенням про співробітництво при проведенні міжнародного координованого аудиту попередження та ліквідації наслідків паводків, підписаним у 2017 році на III засіданні Робочої групи ВОА Республіки Білорусь, Республіки Польща та України, є оцінка:

- ✓ продуктивності, результативності та економності використання бюджетних коштів, спрямованих на створення, розвиток та функціонування систем прогнозування і захисту від паводків; та
- ✓ законності, своєчасності та повноти прийняття відповідних управлінських рішень компетентними органами.

ВОА під час проведення національних аудитів досліджували питання створення механізмів реагування уповноважених органів у разі виникнення паводків та своєчасності таких дій, ефективності системи управління ризиками затоплень і зниження шкідливих наслідків паводків, економності та законності використання виділених бюджетних коштів на вищевказану мету. Питання аудиту досліджувалися за 2015–2018 роки.

Повінь у Сербії, травень 2014 року

Повінь у Сербії, березень 2016 року

Джерело: ВОА Сербії

Міжнародний координований аудит засвідчив, що країнами, ВОА яких брали участь в аудиті, та на рівні ЄС (відповідно до висновків Європейського суду аудиторів):

- ✓ нормативно-правові та організаційні засади планування та управління протипаводковими заходами загалом створені, проте є необхідність у подальшому доопрацюванні програмних документів, конкретизації розроблених політик, посиленні координації між уповноваженими органами та забезпеченні належного дотримання вимог європейського та національного законодавства;
- ✓ запроваджено систему управління ризиками затоплень за басейновим принципом та утворено районні органи управління річковими басейнами, проте не забезпечено комплексного управління ризиками затоплень у національних та транснаціональних річкових басейнах;
- ✓ заходи, спрямовані на протипаводковий захист, не були реалізовані ефективно, у тому числі і через невчасне прийняття управлінських рішень;

- ✓ підходи до фінансування протипаводкових заходів є недосконалими та не забезпечують потребу в коштах, як зазначає більшість ВОА-учасників аудиту, а також плани управління ризиками затоплень, надіслані до Європейської Комісії, не завжди визначають джерела фінансування, як встановлено ЄСА;
- ✓ існує необхідність у покращенні прогнозованості ризиків затоплень у майбутньому.

ВОА-учасники міжнародного координованого аудиту особливу увагу звертають на необхідність чіткого визначення пренвентивних протипаводкових заходів, а також показників ефективності такої діяльності. Дані ПРООН підтверджують, що в середньому кожен євро, вкладений у запобігання паводкам, зменшує збитки, спричинені паводками, на сім євро.

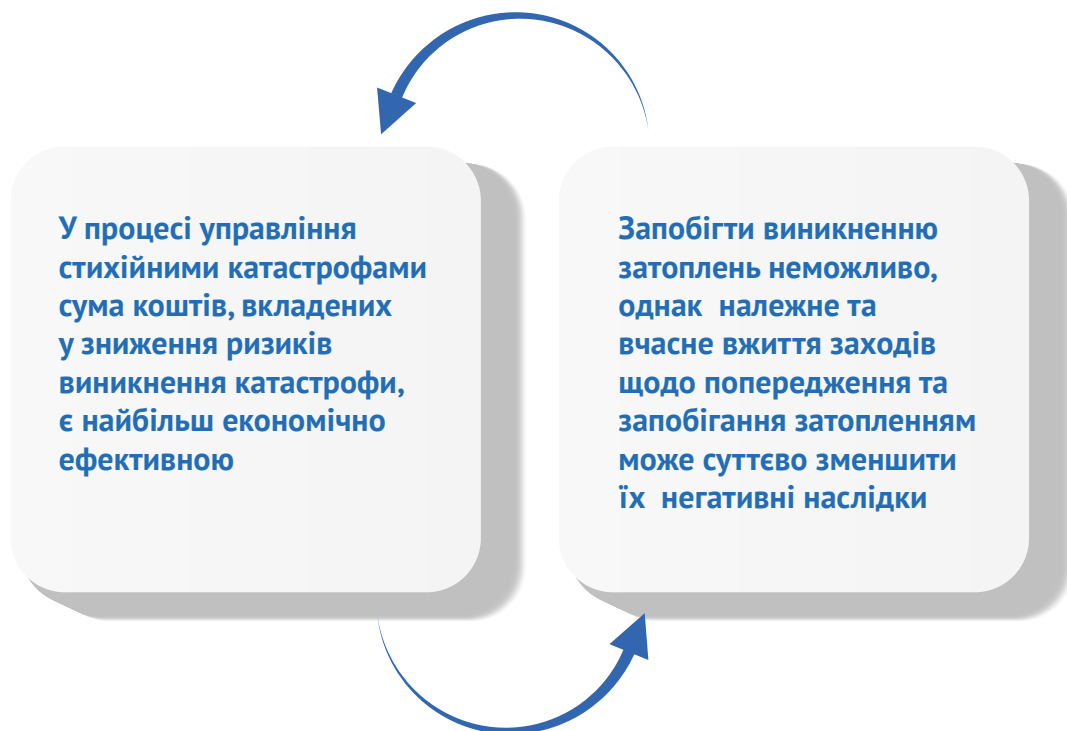

Рис. 1 Очікувані результати від ефективного впровадження заходів із попередження затопленням

Дослідження цієї проблеми дозволило сформулювати **ключові рекомендації** до урядів та відповідальних органів країн, спрямовані на: удосконалення нормативно-правової бази у сфері протипаводкового захисту, з метою конкретизації розроблених політик та узгодження відповідних програмних документів з іншими нормативно-правовими актами законодавства; підготовку планів управління ризиками затоплень на рівні річкових басейнів, у тому числі транскордонних; усунення недоліків у системі фінансування протипаводкових заходів; підвищення ефективності реалізації протипаводкових заходів.

ВОА-учасники аудиту також акцентують увагу на необхідності постійного моніторингу ситуації з паводками урядами своїх країн.

ГЛОСАРІЙ ТЕРМІНІВ³

Басейн річки (River basin) – частина землі, з якої весь поверхневий стік протікає через мережу струмків, річок і озер у море через гирло річки, лиман або дельту.

Затоплення (Flood) – тимчасове покриття водою земель, включає в себе річкові повені, затоплення, викликані гірськими потоками, морськими течіями тощо. Види затоплень: флювіальне затоплення (повінь) – через перелив річок; пловіальне (паводок) – через сильний дощ, що перевищує рівень, який здатні поглинути дренажні системи; прибережне – через екстремальний рівень приливів, шторми і дії хвиль.

Карта небезпеки затоплень (Flood hazard map) – показує річну ймовірність перевищення рівня та ймовірний масштаб затоплень.

Карта ризиків затоплень (Flood risk map) – показує потенційні несприятливі наслідки затоплень, що стосуються кількості постраждалих, впливу на економічну діяльність та екологічні ризики.

Небезпека затоплення (Flood hazard) – ймовірність виникнення в певний період затоплення, що потенційно може завдати шкоди.

План управління ризиками затоплення (Flood risk management plan) – документ, що визначає відповідні цілі та комплекс заходів, спрямованих на запобігання, захист, підготовку, прогнозування і систему раннього попередження для окремих територій у межах району річкового басейну.

План управління річковим басейном (River basin management plan) – документ, що містить аналіз стану та комплекс заходів для досягнення цілей, визначених для кожного району річкового басейну у встановлені строки.

Управління ризиком затоплення (Flood risk management) – заходи, що полягають у визначенні, аналізі та пом'якшенні попереднього ризику затоплень.

³ Рекомендації кращої практики проведення аудитів у сфері попередження і ліквідації наслідків затоплень, розроблені робочою групою EUROSAl аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф.

ПРЕАМБУЛА

Безконтрольний антропогенний вплив на навколишнє середовище спричиняє активізацію небезпечних та незворотних процесів, що прискорили зміну клімату у світі, зокрема процесу глобального потепління. Зростає температура Землі, змінюється середньорічна тенденція опадів, рівень моря значно підвищується тощо. Результатом цього є зростання частоти стихійних лих.

За даними Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР)⁴ паводки є одними з найбільш поширених природних катастроф у світі, збитки від них щороку становлять близько 40 млрд дол. США.

Зважаючи на тенденцію збільшення кількості затоплень, зокрема, катастрофічного характеру, а також виникнення загроз для населення та економік більшості країн світу, в рамках Робочої групи EUROSAI було ініційовано проведення міжнародного координованого аудиту попередження та ліквідації наслідків паводків.

З метою реалізації цієї ініціативи у 2017 році на III засіданні робочої групи вищі органи аудиту Республіки Білорусь, Республіки Польща та України підписали **Спільне положення про співробітництво** при проведенні міжнародного координованого аудиту попередження та ліквідації наслідків паводків. До підготовки Спільного звіту долучилися також члени робочої групи ВОА Грузії, Сербії, Туреччини та Європейський суд аудиторів. Координатором проведення аудиту виступила Рахункова палата України – Голова Робочої групи EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф.

В умовах зростання частоти стихійних лих ключовим завданням для урядів є визначення найбільш ефективного способу використання коштів з метою управління ризиками катастроф у середовищі суттєвої невизначеності, що значно ускладнює оцінку ризиків затоплень та розробку комплексу рішень, спрямованих на попередження, зниження ризиків та фінансового забезпечення на підставі такого оцінювання⁵.

На рис. 2 наведено карту найбільших паводків, що виникали на території Європи за 2001–2016 роки.

⁴ <https://www.oecd.org/> [Електронний ресурс]. – Доступний з: https://asset.keepeek-cache.com/medias/domain21/_pdf/media2689/415708-ve2w8vja4h/large/13.jpg

⁵ <https://www.oecd.org/> [Електронний ресурс]. – Доступний з: https://asset.keepeek-cache.com/medias/domain21/_pdf/media2689/415708-ve2w8vja4h/large/14.jpg

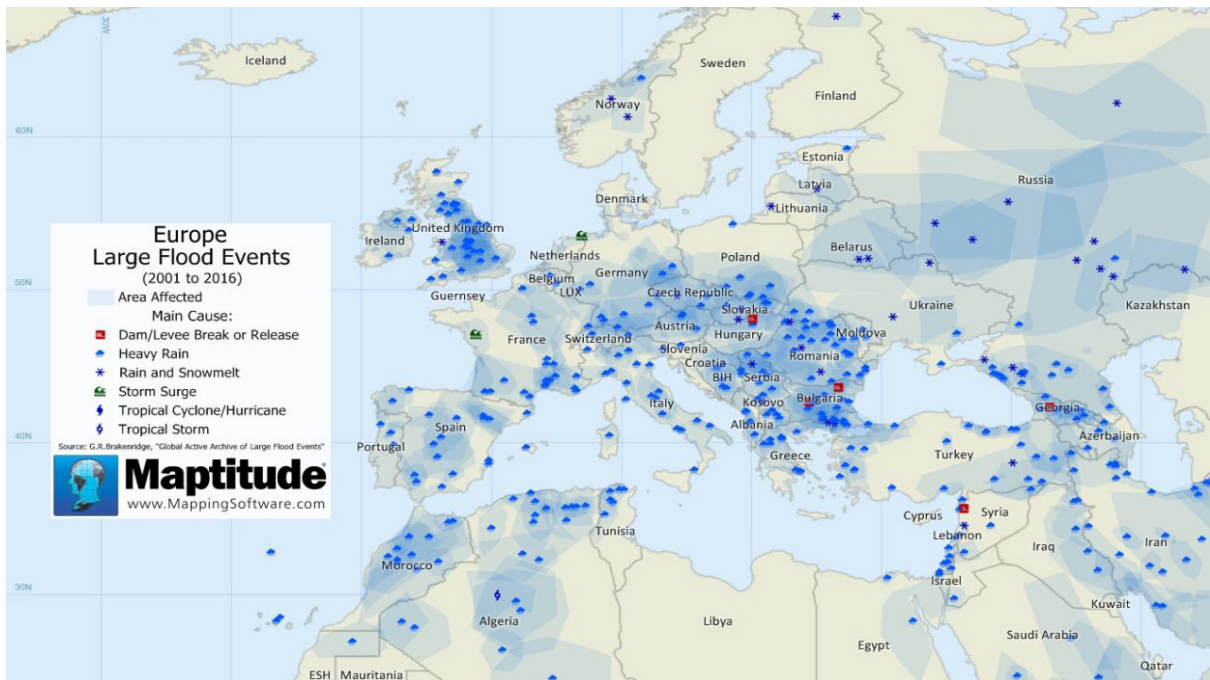
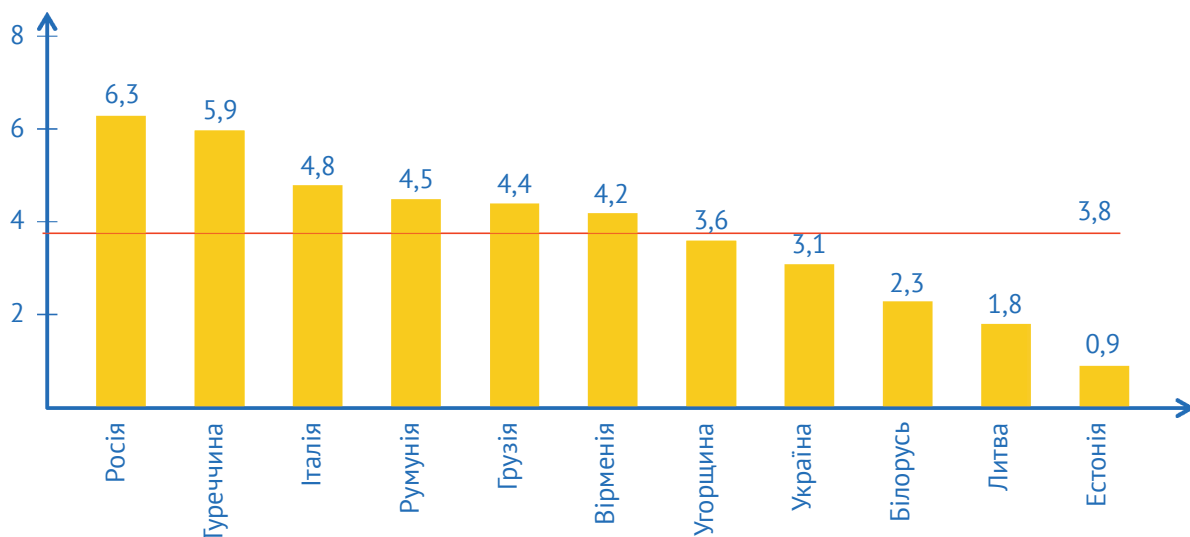

Рис 2. Найбільші паводки в Європі, що сталися за 2001–2016 роки⁶

Зважаючи на таку ситуацію, міжнародними організаціями (ПРООН, Всесвітня організація охорони здоров'я, ЮНІСЕФ тощо) спільно був розроблений глобальний індекс управління ризиками, відповідно до якого визначено такий рівень ризику природних катастроф⁷:

Діаграма 1. Рівень ризику природних катастроф у різних країнах

Джерело: ВОА Грузії

Усі ВОА-учасники міжнародного координованого аудиту відзначили загрозову ситуацію в своїх країнах.

6 <https://www.caliper.com/> [Електронний ресурс]. – Доступний з: <https://www.caliper.com/featured-maps/xmaptitude-flood-map-europe.jpg.pagespeed.ic.iiDrG8Pqff.webp>

7 За даними національного звіту ВОА Грузії.

Протягом останніх 50 років у Поліському регіоні **Білорусі** мали місце 12 великих повеней, із затопленням сотень населених пунктів і великих площ сільськогосподарських земель. Необхідно відмітити, що з 1999 року на території Республіки Білорусь не відбувалося повеней, а лише фіксувалися локальні паводки та підтоплення в Поліському регіоні.

У Грузії спостерігається густина гідрографічної мережі (у Грузії близько 26 000 річок та ярів), частота повеней та повторних явищ – один раз на 5–6 років. Таким чином, відносна частка паводків значно висока і становить 24 відс. усієї матеріальної шкоди, спричиненої всіма стихійними лихами. Зокрема, збитки країни за 2014–2017 роки становлять 147 млн ларі.

Відповідно до джерел, використаних у звіті ЄСА, протягом 1980–2017 років гідрологічні події спричинили економічні втрати на **території ЄС** в обсязі близько 166 млрд євро, що становить третину від обсягу втрат, спричинених кліматологічними подіями загалом. За прогнозами, обсяг збитків по всій території ЄС через затоплення, спричинені сукупним впливом кліматичних та економічних змін, має тенденцію збільшення із 7 млрд євро на рік у 1981–2010 роки до 20 млрд євро на рік до 2020 року, до 46 млрд євро на рік – до 2050-х років та 98 млрд євро на рік – до 2080-х років.

Територія **Польщі** також потерпає від катастрофічних повеней, наймасштабніші серед яких сталися в липні 1997 року та протягом літа 2010 року. Хоча у 1997 році від стихійного лиха, переважно, постраждав басейн річки Одер та прикордонні території Німеччини та Чехії, проте найбільші збитки (оцінені від 12,0 до 12,2 млрд злотих) зафіксувала саме Польща, на території якої загинуло 54 людини та були затоплені 680 тис. житлових будинків.

Повінь у Польщі, 2019 рік.

Джерело: <https://corporatedispatch.com/photostory-floods-in-poland/>

Повінь 2010 року найбільше зачепила басейн річки Вісла та спричинила втрати в обсязі 12,5 млрд злотих. Крім того, в Польщі постраждало приблизно 266 тис. осіб, 811 комун та 1300 підприємств, а також понад 680 га землі, 800 шкіл та 160 дошкільних закладів. У той же час з 2010 року в країні не було зафіксовано масштабних затоплень, які б мали наслідки національного рівня.

У травні 2014 року в **Республіці Сербії** сталася масштабна повінь, внаслідок якої країна зазнала збитків в обсязі близько 1,5 млрд євро, з яких 885 млн євро – вартість пошкоджених матеріальних цінностей, а 640 млн євро – збитки виробництва. Варто зазначити, що загроза виникнення масштабних затоплень зберігається в країні і останнім часом. Так, протягом 2016–2019 років Урядом Республіки Сербія кілька разів оголошувався стан стихійного лиха внаслідок виникнення великих повеней.

*Рис. 3 Муніципалітети Республіки Сербія, найбільш постраждалі від повені у травні 2014 року.
Джерело: BOA Сербії*

В Україні протягом 2005–2015 років події, пов'язані з водним фактором, переросли в надзвичайні ситуації у 56 випадках. Сумарні збитки лише від паводку в липні 2008 року становили понад 5,7 млрд грн (або близько 755 млн євро). Тільки з державного бюджету на ліквідацію наслідків цього стихійного лиха було спрямовано 3,5 млрд грн (більш ніж 460 млн євро). Крім того, 0,5 млрд грн (більше 66 млн євро) виділено Урядом з резервного фонду на виплату матеріальної грошової допомоги сім'ям загиблих і постраждалому населенню⁸.

⁸ В розрахунку офіційного курсу Національного банку України станом на 31.07.2008: 100 євро=755.30 грн, джерело: <https://index.minfin.com.ua/exchange/archive/nbu/2008-07-31/>

*Повінь в Україні, 2019 рік.
Джерело: Державне агентство водних ресурсів України⁹*

При проведенні міжнародного координованого аудиту та підготовці Спільного звіту учасники керувалися положеннями керівництва INTOSAI **GUID 9000** “Спільні аудити між BOA”.

Крім того, аудит проведено з урахуванням вимог стандартів **ISSAI 100** “Фундаментальні принципи здійснення аудиту в державному секторі”, **ISSAIs 300, 3000**, керівництв INTOSAI **GUID 3910 та GUID 3920** щодо проведення аудитів ефективності, **ISSAIs серії 5500-5599** щодо аудиту допомоги у зв’язку з катастрофами (в редакції, яка була чинною на момент підготовки Спільного звіту), а також Рекомендацій кращої практики проведення аудитів у сфері попередження і ліквідації наслідків затоплень, розроблених робочою групою EUROSAI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф.

*Національні аудити, проведені BOA-учасниками, є незалежними, об’єктивними та надійними дослідженнями відповідності діяльності державних підприємств, систем, операцій, програм, заходів або організацій принципам економності, продуктивності та результативності, а також можливостей вдосконалення, як це визначає керівництво INTOSAI **GUID 3910** “Основні положення аудиту ефективності”.*

При підготовці цього Спільного звіту та врахуванні результатів національних аудитів Координатор аудиту також виходив з положень **ISSAI 3000** “Стандарт з аудиту ефективності” в частині *урахування професійного судження та скептицизму аудиторів, розгляду питання з різних точок зору, з метою відкритого та об’єктивного ставлення до різних поглядів (суджень), а також аргументів.*

При проведенні міжнародного координованого аудиту співробітництво між BOA здійснювалось у рамках діяльності Робочої групи EUROSAI шляхом проведення національних аудитів і з урахуванням мети та предмета міжнародного аудиту, визначених Спільним положенням.

⁹ <https://www.davr.gov.ua/> [Електронний ресурс] – Доступний з: <https://www.davr.gov.ua/news/operativna-informaciya-tshodo-prohodzhennya-dotshovogo-pavodku-u-zahidnih-oblastyah-ukraini-stanom-na-23-travnja-2019-roku>

Національні аудити проводились відповідно до національних програм ВОА. Учасники аудиту могли приймати самостійні рішення щодо оцінки або розширення предмета, питань, а також рамок національного аудиту.

Результати та висновки, отримані під час національних аудитів, викладені в цьому Спільному звіті.

ВОА Республіки Білорусь, Грузії, Республіки Польща, Республіки Сербія, Турецької Республіки, України та Європейський суд аудиторів, як учасники цього міжнародного координованого аудиту, об'єднали та спрямували свої зусилля на підвищення у своїх країнах ефективності систем управління ризиками затоплень для зниження шкідливих наслідків паводків та підвищення ефективності використання виділених бюджетних коштів на вказану мету.

СПІЛЬНІ ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО КООРДИНОВАНОГО АУДИТУ

ВОА Республіки Білорусь, Грузії, Республіки Польща, Республіки Сербія та України за результатами проведених національних аудитів і з урахуванням знахідок Європейського суду аудиторів дійшли таких **спільних висновків**:

1. Нормативно-правові та організаційні засади планування та управління протипаводковими заходами у країнах, ВОА яких є учасниками аудиту, у цілому створені. Проте є необхідність подальшого доопрацювання програмних документів та конкретизації розроблених політик, а також посилення координації між уповноваженими органами та забезпечення належного дотримання вимог європейського та національного законодавства.

1.1. В усіх країнах ВОА-учасників аудиту та на рівні ЄС загалом розроблено законодавчі та нормативні документи, які регулюють функціонування системи оцінки та управління ризиками затоплень, управління водними ресурсами, управління системою попередження та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, у тому числі внаслідок факторів гідрологічного характеру: директиви ЄС, закони, постанови урядів тощо. При цьому, ВОА Грузії, Сербії та України відзначають, що імплементація законодавства ЄС, зокрема Директиви про затоплення до національного законодавства цих країн, відбувається неналежним чином.

1.2. ВОА-учасники аудиту підтвердили наявність програмних документів (стратегій, загальнодержавних програм, підпрограм), які визначають протипаводкові заходи у їхніх країнах. У той же час ВОА Грузії, України та Сербії наголошують на необхідності їх удосконалення, конкретизації передбачуваних ними цілей, а також узгодження програмних документів з іншими нормативно-правовими актами законодавства з метою забезпечення ефективної реалізації протипаводкових заходів та їх моніторингу.

1.3. Уповноважені органи, відповідальні за імплементацію програмних документів з питань протипаводкового захисту, безаварійне функціонування водних об'єктів під час повеней і паводків, прогнозування розповсюдження спричинених ними наслідків, спостереження за розвитком стихійних явищ і забезпечення заінтересованих осіб необхідною гідрологічною інформацією у країнах, ВОА яких є учасниками аудиту, законодавчо визначені. Проте аудит засвідчив, що зазначені уповноважені органи не використали наданих їм повноважень у сфері визначення державної політики з протипаводкового захисту, а окремі їх управлінські рішення приймалися із запізненням. ЄСА також вважає необхідним забезпечення координованого управління ризиками затоплень у транснаціональних річкових басейнах та врахування транскордонних аспектів на кожному етапі оцінки та планування ризиків.

2. Країнами, ВОА яких є учасниками аудиту, запроваджено систему управління ризиками затоплень за басейновим принципом та утворено районні органи управління річковими басейнами. Проте комплексне управління ризиками затоплень не забезпечено більшістю цих країн, а міжнародні плани ризику затоплень на рівні міжнародних річкових басейнів не розроблені окремими країнами – членами ЄС.

Як зазначає ЄСА, з метою імплементації Директиви про затоплення в державах-членах ЄС утворено районні органи річкових басейнів. У той же час у країнах, які підписали Угоду про асоціацію з ЄС, з метою імплементації європейського законодавства,

зокрема, Директиви про затоплення, також запроваджено систему управління за басейновим принципом та утворюються органи управління річковими басейнами.

У той же час, аудиторами ВОА Грузії, Сербії та України встановлено, що система управління ризиками затоплень неповною мірою забезпечувала комплексне управління такими ризиками. Плани управління ризиками затоплень, карти небезпеки та ризиків затоплень у річкових басейнах не були розроблені або не прийняті.

ЄСА також відзначає, що деякі країни-члени ЄС не розробили міжнародні плани управління ризиками затоплень на рівні міжнародних річкових басейнів, як це передбачено Директивою про затоплення.

3. Заходи, що спрямовані на протипаводковий захист у країнах, ВОА яких є учасниками аудиту, не були реалізовані ефективно.

У звіті ЄСА не надавалася загальна оцінка ефективності заходів, запланованих першим етапом імплементації Директиви про затоплення, а оцінювалося створення належних передумов для здійснення діяльності з попередження, захисту та готовності до затоплень, як це передбачено цією Директивою, а також ефективність підходу, що застосовується.

ВОА Білорусі, Грузії, Сербії та України досліджували, зокрема, ефективність реалізації протипаводкових заходів. При цьому, ВОА Грузії визнав стан виконання запобіжних заходів від паводків незадовільним. ВОА Сербії відзначає, що такі заходи не були чітко визначеними, а показники ефективності їхньої реалізації відсутні. ВОА України встановлено, що виконання заходів протипаводкового захисту було неповним та неефективним. ЄСА також відмічає випадки реалізації заходів, які не були визначені як пріоритетні.

4. ВОА-учасники аудиту визнали запроваджені у їхніх країнах підходи до фінансування протипаводкових заходів недосконалими.

ВОА Грузії, Сербії та України акцентують на недостатності джерел фінансування протипаводкових заходів. ЄСА встановлено, що деякими планами управління ризиками затоплень чітко не визначені джерела та обсяг коштів, необхідних для їх фінансування.

Так, ВОА Сербії констатує недостатність коштів, виділених на цю мету, а також абсолютну залежність такого фінансування від бюджетних коштів. ВОА України зазначає, що протягом періоду аудиту на здійснення протипаводкових заходів державним бюджетом було передбачено лише 7 відс. потреби, визначеної відповідною програмою.

ЄСА встановлено зосередження високої частки фінансування лише на одному проєкті та реалізації заходів, які не були визначені як пріоритетні.

ВОА Польщі відмітило позитивні тенденції у системі фінансування протипаводкових заходів, проте в минулі роки аудиторами встановлено низку порушень, які потребували усунення до завершення проєктів з протипаводкового захисту, аудит виконання яких був предметом національного аудиту.

За висновком ВОА Білорусі бюджетні кошти, спрямовані Урядом на розвиток системи захисту від повеней, паводків і підтоплень, використані економічно та продуктивно.

5. ВОА-учасники аудиту звертають увагу урядів своїх країн на необхідність

підвищення рівня прогнозованості розвитку затоплень та застосування просторового планування в управлінні ризиками повеней, адже їх інтенсивність та частота, зокрема через зміну клімату, лише зростатимуть. Погіршуватимуться також їх наслідки. Серед ефективних заходів готовності до паводків вирішальне значення мають системи раннього сповіщення, правильне планування та розвиток мережі яких безпосередньо пов'язані з загрозами затоплень та створенням карт уразливості.

Усі учасники аудиту відзначають наявність систем моніторингу та оповіщення населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій. Водночас, ЄСА вважає недостатнім урахування сучасних тенденцій кліматичних змін при прогнозуванні ризиків затоплень. ВОА Грузії відзначає певний прогрес у питанні створення цифрових карт (підготовлено просторові карти, де будуть відображені всі вразливі об'єкти), однак вразливі місця на карті відповідальними суб'єктами не позначено і роботи у цьому напрямі наразі не плануються.

ВОА Сербії встановлено, що карти уразливості та ризиків затоплень не були складені та не оприлюднені для громадськості. ВОА України також звертає увагу на недостатній рівень прогнозованості розвитку повеней, паводків і затоплень, що завдає значних збитків державі та населенню.

Рекомендації

ВОА – учасники аудиту рекомендують урядам та уповноваженим органам своїх країн вживати належних заходів для створення, розвитку та функціонування систем прогнозування та захисту від паводків.

З цією метою урядам та уповноваженим органам пропонується:

1. У стратегіях, програмах та планах дій встановлювати конкретні цілі політик, забезпечувати та підтримувати взаємозв'язок між цілями, діями та фінансуванням заходів протипаводкового захисту.
2. Забезпечувати узгодження програмних документів, які регулюють питання протипаводкового захисту, із змінами чинного національного законодавства.
3. Країнам, які підписали Угоду про асоціацію, забезпечити гармонізацію національного законодавства із законодавством ЄС, зокрема Директивою про затоплення.
4. Забезпечити чітку координацію співпраці між органами, уповноваженими на здійснення протипаводкових заходів, порядок обміну необхідними даними та інформацією між ними, а також координоване управління ризиками затоплень у транснаціональних річкових басейнах.
5. Вжити необхідних заходів для підготовки планів управління ризиками затоплень, у тому числі міжнародних, карт уразливості від повеней та карт ризиків затоплень територій, здійснити впорядкування обліку водозахисних об'єктів.
6. Забезпечити контроль за реалізацією планів управління ризиками затоплень шляхом визначення кількісних показників заходів та показників ефективності.
7. Забезпечити належне фінансування протипаводкових заходів, у тому числі транскордонних заходів на міжнародних річкових басейнах, усунути недоліки із забезпеченням фінансування, особливо на стадії завершення проєктів, залучати джерела фінансування, альтернативні бюджетним коштам (державно-приватне

партнерство, кредитні ресурси).

8. Визначати першочерговість об'єктів для фінансування на підставі об'єктивних та відповідних критеріїв.
9. Розробити та впровадити методику обліку збитків від затоплень з метою ефективного планування превентивних заходів.
10. Удосконалити систему прогнозування паводконебезпечних ситуацій, використовувати методи геопросторового планування до управління ризиками затоплень.
11. Посилити моніторинг вирубки лісів у прибережних зонах та враховувати у стратегічних документах заходи з відновлення лісів у річкових ущелинах.

РЕЗУЛЬТАТИ МІЖНАРОДНОГО КООРДИНОВАНОГО АУДИТУ

- 1. Нормативно-правову базу регулювання питання протипаводкового захисту, функціонування системи оцінки та управління ризиками затоплень, управління водними ресурсами, управління системою попередження та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, у тому числі внаслідок гідрологічних факторів у цілому сформовано.**

Водночас аудитом встановлено низку недоліків у частині дотримання відповідного законодавства, реалізації програмних документів та виконання своїх функцій уповноваженими органами, а саме:

1.1 За результатами проведених національних аудитів усі ВОА зазначають про сформовані **правові рамки** здійснення протипаводкового захисту та управління ризиками затоплень.

Перелік основних законодавчих та нормативних актів, що регулюють питання протипаводкового захисту та управління ризиками затоплень в країнах ВОА-учасників аудиту, наведено в **додатку 1**.

При цьому *ВОА Грузії* виявлено суттєві недоліки у формуванні нормативного поля, а саме: розроблені та затверджені документи не працюють ефективно, а також не прийнято низки важливих нормативних актів для забезпечення необхідної координації діяльності між різними установами.

ЄСА зазначає, що Директива про затоплення мала загальні позитивні наслідки, зокрема, щодо координації між Європейською Комісією та країнами-членами ЄС і щодо оцінки ризиків повеней. Проте в окремих випадках недотримано Рамкової директиви про воду (у Болгарії та Румунії).

За висновками аудиторів *ВОА Польщі* у країні створена ефективна законодавча база для фінансування протипаводкових заходів.

ВОА Сербії та України відзначають недостатній рівень наближення національного законодавства з питань протипаводкового захисту до законодавства ЄС, а саме вимог Директиви про затоплення.

Станом на початок 2020 року, на виконання *рекомендацій ВОА України* здійснюються певні кроки з метою наближення національного законодавства до законодавства ЄС в частині прийняття ряду законодавчих та нормативних актів. Зокрема, відповідними суб'єктами прийнято закон, спрямований на впровадження інтегрованих підходів в управлінні водними ресурсами за басейновим принципом¹⁰, а також, зокрема, затверджено Типове положення про басейнові ради; Порядок розроблення водогосподарських балансів, Межі районів річкових басейнів, суббасейнів та водогосподарських ділянок; порядки розроблення плану управління річковим басейном та здійснення державного моніторингу вод.

1.2. Аудитори зазначають, що реалізація політики протипаводкового захисту та управління ризиками затоплень здійснюється через **програмні документи** – державні програми, стратегії, плани (див. **додаток 2**).

¹⁰ Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження інтегрованих підходів в управлінні водними ресурсами за басейновим принципом” від 04.10.2016 № 1641-VIII.

При цьому, *ВОА Грузії* встановлено, що Національна стратегія надає лише загальну оцінку небезпеки повеней, без конкретних ознак ризику, що несуть визначені нею річки, а також не визначає питання лісовідновлення як форми запобігання паводкам та регулювання процесу урбанізації прибережних зон.

Тенденції, визначені стратегією, також не враховуються в плані, а національним аудитом було виявлено значне відставання щодо термінів виконання плану.

ВОА Сербії зазначає, що ключові планові документи у сфері протипаводкового захисту запобігання паводкам не були прийняті (план дій щодо реалізації Стратегії; План управління водним басейном р. Дунай; плани управління водними ресурсами в річкових басейнах; план управління ризиками паводків на території Республіки Сербія; плани управління ризиками повеней водних шляхів). Станом на момент підготовки Спільного звіту *ВОА Сербії* констатує, що складання планів управління ризиками затоплень для річкових басейнів, у комплексі із розробкою карт небезпеки ризиків затоплень, а також складанням планів управління ризиками повеней для ділянок річкових басейнів триває.

ВОА України встановлено, що Загальнодержавна цільова програма розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року¹¹ (далі – Загальнодержавна програма) не приведена у відповідність із вимогами чинних нормативно-правових актів, а методика оцінки ефективності її виконання – відсутня.

За даними *моніторингу виконання рекомендацій ВОА України* станом на момент підготовки Спільного звіту готуються зміни до Загальнодержавної програми.

1.3. Усі *ВОА-учасники* зазначили про наявність **уповноважених органів**, відповідальних за імплементацію програмних документів з питань протипаводкового захисту, функціонування водних об'єктів під час повеней і паводків, спостереження за розвитком стихійних явищ і забезпечення зацікавлених осіб необхідною гідрологічною інформацією (інформація наведена в **додатку 3**).

Однак, *ВОА Грузії* зазначає, що у 2019 році Службою управління з надзвичайних ситуацій не проводився моніторинг виконання плану дій. Крім того, неузгодженість дій суб'єктів системи, недоліки в управлінні проектами спричиняють незадовільний стан здійснення запобіжних протипаводкових заходів.

Повінь у Грузії, 2018 рік.

Джерело: <http://newsportal.ge/chubershi-mtis-chamoshlam-stiqa-gamoiwvia-ris-gamoc-atamde-temi-garesamyarosaa-mowyvetilii>

ВОА Сербії, України зазначили про ряд недоліків при здійсненні уповноваженими органами визначених функцій у сфері протипаводкового захисту. Як наслідок, уповноважені органи не використали наданих їм повноважень у сфері визначення державної політики протипаводкового захисту.

ВОА Сербії встановлено, що ключові планові документи приймалися компетентними органами із запізненням. Зокрема, Генеральним директором Республіканського управління водних ресурсів прийняття оперативного плану захисту від повені водних шляхів первинного значення затримано на 3 роки, що може призвести до відсутності чітких дозволів та відповідальності під час повеней. Не було забезпечено також передумови для ефективного управління дамбами, оскільки права управління певними дамбами не передані державним компаніям водопостачання, а деякі з них не включено до системи захисту від повеней. Крім того, державні компанії водопостачання не мають надійних та повних даних про дамби, а дві третини дамб не внесені до реєстру водних споруд. Як наслідок, стан таких дамб є незадовільним, що може підвищувати ризик затоплень.

З метою реалізації рекомендацій, отриманих за результатами аудиту, державні водогосподарські організації створили робочі групи, відповідальні за розробку порядку внесення дамб до Реєстру водних об'єктів та моніторингу таких записів, а також ними ініційовано підготовку Порядку передачі прав управління дамбами державним водоканалам.

За висновками *ВОА України* відповідальні органи неповною мірою використали надані їм повноваження щодо реалізації державної політики протипаводкового захисту, зокрема: не вносились зміни до Загальнодержавної програми з метою її актуалізації, не розроблено методик оцінки ефективності виконання програми, не розміщено інформацію та звіти про хід виконання програми на вебсайтах її державних замовників.

ВОА Грузії, Сербії та України також відмічають проблеми із кадровим забезпеченням. Так, *ВОА Грузії* однією з причин непідготовки планів затоплень зазначає відсутність кваліфікованих працівників на рівні муніципалітетів. *ВОА Сербії* акцентує, що у Державній водогосподарській компанії "Сербіяводе" укомплектування робочих місць становило близько 50 відс. встановленої потреби, що перешкоджало здійсненню діяльності компанії у сфері охорони води.

ВОА України вказує на відсутність постійного керівника Державного агентства водних ресурсів (який є керівником Загальнодержавної програми) протягом періоду, охопленого аудитом, що створило ризики незабезпечення вчасного й ефективного контролю та нагляду за станом реалізації її заходів, а також послаблювало відповідальність за її виконання. Слід зазначити, що агентством враховано рекомендації *ВОА України* та здійснено зміни в частині кадрового забезпечення виконання функцій, пов'язаних із протипаводковим захистом.

Учасниками аудиту зацентровано на необхідності координації та чітко визначеного механізму співробітництва між уповноваженими органами для забезпечення рівномірного, повного та всебічного управління річковими басейнами.

ЄСА відзначає необхідність координованого управління ризиками затоплень та врахування транскордонних аспектів на кожному етапі процесу оцінки та планування ризиків для транснаціональних річкових басейнів.

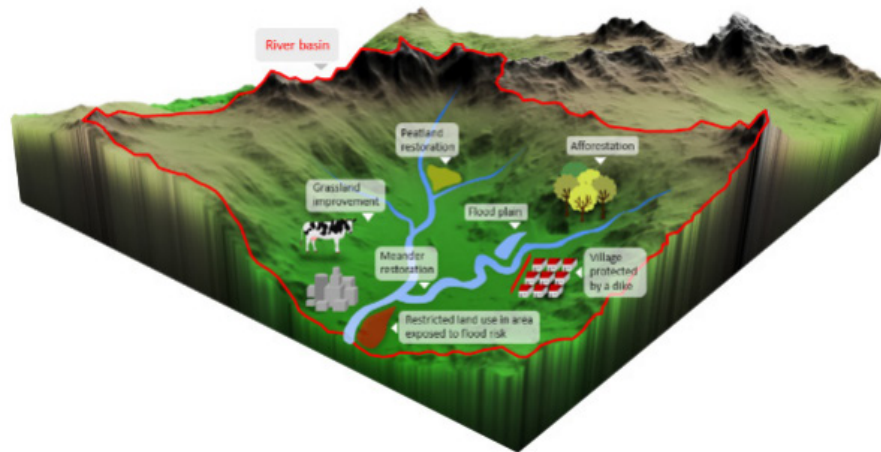

Рис.4 Приклад координованого управління затопленнями на рівні річкового басейну.
Джерело: ЄСА

ВОА Грузії зазначає слабку координацію між уповноваженими органами, які відповідальні за забезпечення протипаводкового захисту в країні. Так, аудитом встановлено відсутність чіткого розмежування організаційних функцій установ в частині управління стихійними лихами, а також відсутність затвердженого порядку та періодичності обміну інформацією між ними, що спричиняє недостатню ефективність реалізації протипаводкових заходів.

2. Аудитори встановили, що систему управління ризиками затоплень за басейновим принципом запроваджено, а також утворено районні органи управління річковими басейнами. Однак здебільшого дані проведених національних аудитів підтверджують незабезпеченість уповноваженими органами повноцінного та комплексного управління ризиками затоплень.

Так, аудитори ЄСА зазначають, що з метою імплементації Директиви про затоплення в державах-членах ЄС утворено районні органи річкових басейнів. Однак міжнародні плани управління ризиками затоплень на рівні міжнародних річкових басейнів, як це передбачено Директивою про затоплення, не розроблені країнами-членами ЄС, які були охоплені аудитом.

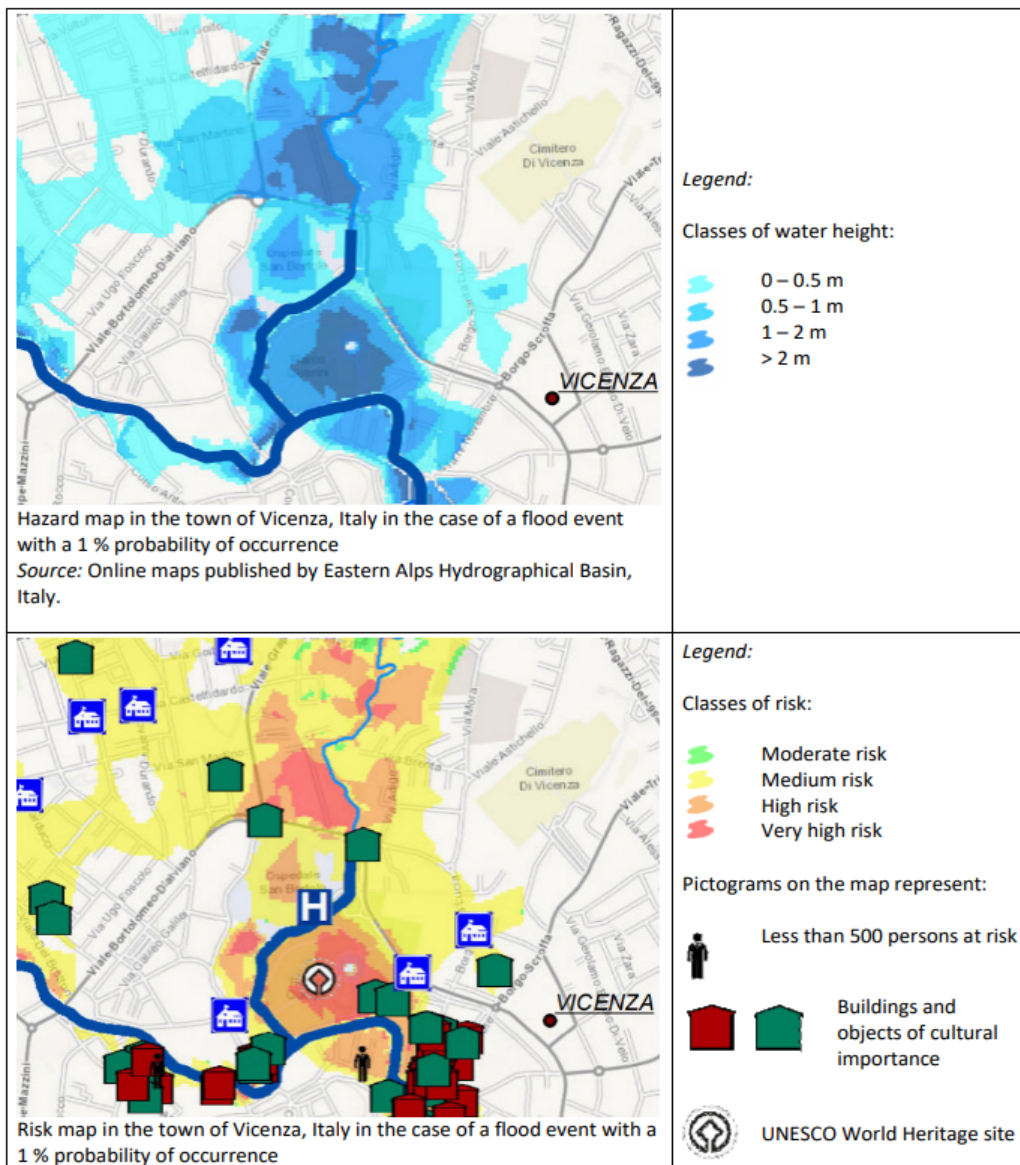

Рис. 5 Приклад карт небезпеки та ризиків затоплень. Джерело: ЄСА

У Сербії та Україні, як країнах, які підписали Угоду про асоціацію з ЄС, з метою імплементації європейського законодавства, зокрема, Директиви про затоплення, також запроваджено систему управління за басейновим принципом та утворено органи управління річковими басейнами. Однак застосування Директиви про затоплення у сфері управління ризиками від повеней на практиці не було втілено повною мірою.

ВОА Грузії зазначає, що затвердження правил управління ризиками та надзвичайними ситуаціями стало позитивним фактором, і до 31 грудня 2018 року муніципалітети мали затвердити плани управління ризиками затоплень. Проте станом на момент завершення аудиту згідно з аналізом така робота розпочалась лише у 5 з 20 перевірених муніципалітетів.

Республіканське управління водних ресурсів Сербії з 2011 року не переглянуло та не оновило попередню оцінку ризиків затоплень, тому не були визначені всі значні райони повеней, які потребують особливого підходу при здійсненні заходів протипаводкового захисту. Крім того, Республіканське управління водних ресурсів та державні водогосподарські компанії країни з 2017 року не підготували плани

управління ризиками від повеней на території Сербії та в районах річкових басейнів. Державні водогосподарські компанії також не склали і не перевірили карти уразливості від повеней та карти ризиків затоплень, які були б доступні громадськості та державним органам влади.

Лише після проведеного аудиту та надання ВОА Сербії відповідних рекомендацій було переглянуто та поновлено попередню оцінку ризику повені з 2011 року, з урахуванням даних за 2012–2019 роки.

ВОА України встановлено, що на момент аудиту Міністерством екології та природних ресурсів не затверджене Положення про функціональну підсистему протипаводкових заходів єдиної державної системи цивільного захисту, а саму підсистему фактично не створено. Урядом та відповідальним міністерством не визначалися річні завдання із забезпечення реалізації заходів і державних цільових програм щодо запобігання виникненню паводків, забезпечення сталого функціонування об'єктів, зменшення можливих матеріальних втрат, прогнозування і оцінки соціально-економічних наслідків паводків. За результатами проведеного національного аудиту (з урахуванням рекомендацій ВОА України) Міністерством затверджено Положення про функціональну підсистему протипаводкових заходів єдиної державної системи цивільного захисту¹².

Таким чином, аудиторі дійшли **висновку**, що система управління ризиками затоплень неповною мірою забезпечувала комплексне управління такими ризиками.

3. Аудитом встановлено, що в більшості країн ВОА-учасників аудиту не забезпечено ефективної реалізації заходів, спрямованих на протипаводковий захист.

Ефективність реалізації протипаводкових заходів досліджувалась більшістю ВОА-учасників, зокрема аудит, проведений ВОА Грузії, Сербії та ЄСА, був зосереджений на заходах щодо попередження, захисту та готовності до затоплень. Заходи, пов'язані з надзвичайним станом та відновленням, аудитом не охоплювалися.

Результати проведених національних аудитів ВОА-учасників свідчать про такі факти: ВОА Грузії встановлено, що Планом дій не враховано ряд напрямів, визначених Стратегією, а також мало місце суттєве відставання в термінах виконання плану. Зокрема, станом на кінець 2018 року із запланованих 16 заходів виконано лише 5 проєктів.

У Сербії заходи із протипаводкового захисту визначаються Програмою облаштування водних шляхів та захисту від шкідливої дії вод. Проте превентивні заходи щодо захисту від повеней не були чітко визначені, а також не були визначені показники ефективності. Певні заходи включені до Стратегії управління водними ресурсами на території Республіки Сербія до 2034 року, але вони мають загальний характер і не містять конкретних показників для вимірювання ефективності.

В Україні Загальнодержавна програма передбачає здійснення заходів із протипаводкового захисту, серед яких:

- першочергові заходи щодо ліквідації наслідків шкідливої дії вод, захисту населених пунктів, виробничих об'єктів та сільськогосподарських угідь;

¹² Затверджено наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 14.03.2018 № 86

- розробка регіональних схем комплексного протипаводкового захисту територій від шкідливої дії вод та планів управління басейнами річок;
- створення акумулювальних протипаводкових ємностей у гірських та рівнинних частинах річок та автоматизованої інформаційно-виміральної системи спостережень і прогнозування шкідливої дії вод.

Аудитом встановлено, що заходи Загальнодержавної програми протягом періоду, охопленого аудитом, не були виконані, а її очікувані результативні показники не досягнені. З 2015 року фактично призупинено будівництво та реконструкцію протизсувних і протиселевих споруд, не здійснюється удосконалення системи спостереження та прогнозування паводків, а також підготовчі роботи з будівництва акумулювальних протипаводкових ємностей у гірських і рівнинних частинах річок, польдерів і протипаводкових водосховищ. Фінансування капітальних ремонтів водогосподарських споруд, які виконують функції протипаводкового захисту, з 2009 року взагалі призупинено. Отже, система протипаводкового захисту держави фактично не створюється, а функціонування діючих об'єктів протипаводкового захисту на належному рівні не забезпечується.

 <p>Flood expansion plain also used as pastureland for an organic milk cow farm (The Netherlands)</p>	 <p>River dike with removable walls allowing the controlled flooding of one river bank, in order to protect the opposite densely populated bank (Slovenia)</p>
 <p>Dry reservoir used for temporary water storage to reduce the risk of flooding the towns downstream. The 110 hectares of the reservoir are also used for farming (Italy)</p>	 <p>Coastal embankment to prevent flooding of a residential area. The height of the embankment can be increased in future if the flood hazard increases (Bulgaria)</p>
 <p>Raised 200 m-long wall at the confluence of two rivers where floods had occurred in the past (Spain)</p>	<p>Meteorological monitoring networks collect data used in modelling and risk evaluation, contributing to evidence-based policy-making (Portugal)</p>

Рис. 6 Види проектів протипаводкового захисту. Джерело: ЄСА

У Білорусі системне будівництво об'єктів протипаводкового захисту розпочато у рамках Республіканської програми “Інженерні водогосподарські заходи щодо захисту населених місць і сільськогосподарських земель від паводків у найбільш паводконебезпечних районах Полісся” з 2005 року. У 2016 році в рамках Державної програми розвитку аграрного бізнесу на 2016 – 2020 роки була затверджена підпрограма 7 “Інженерні протипаводкові заходи”, яка передбачає подальший розвиток захисних заходів. Аудитори дійшли висновку, що за період аудиту ефективність реалізації протипаводкових заходів була високою.

Повінь у Білорусі, 2013 рік

Повінь у Білорусі, 2013 рік

Джерело: ВОА Білорусі

4. Аудитори встановили, що система фінансування протипаводкових заходів потребує удосконалення та не задовольняє потреби в коштах.

Так, *ВОА Сербії та України* відзначають недостатність коштів, що направлялись на здійснення протипаводкових заходів, та джерел такого фінансування.

У ході аудиту *ВОА Грузії* встановлено недоліки фінансування заходів із зниження ризиків катастроф. Так, система фінансування надзвичайних ситуацій і катастроф недостатньо орієнтована на заходи попередження та готовності. При цьому фінансування здійснюється в розрізі окремих організацій, що не дає можливості встановити загальні причинно-наслідкові зв'язки та визначити конкретні заходи, що вживаються для запобігання затопленням.

ЄСА відмічає, що плани управління ризиками затоплень не завжди містять джерело фінансування відповідних заходів. Потребує удосконалення також підхід до здійснення аналізу ефективності витрат.

ВОА Польщі зазначено, що фінансування завдань у сфері запобігання та ліквідації наслідків затоплень на державному рівні планується та здійснюється у межах видатків державного бюджету, а також за рахунок коштів ЄС та позик міжнародних фінансових установ (у тому числі, Світового банку). Аудитори відзначили поліпшення ефективності діяльності, що здійснюється, та прогрес в інвестуванні. Однак при аудиті проєкту протипаводкового захисту басейну річки Одер вони встановили низку порушень у процедурах закупівель та платежів, що створювало ризик порушення встановлених термінів завершення проєкту.

ВОА Сербії під час аудиту встановлено: відсутність належного фінансового забезпечення здійснення заходів протипаводкового захисту, чим поставлено під загрозу виконання цілей Стратегії управління водними ресурсами в частині охорони вод; повну залежність існуючої моделі фінансування охорони вод від бюджетів

Республіки Сербія та Автономної провінції Воєводина; незабезпечення достатнього обсягу коштів на протипаводковий захист у 2017–2018 роках.

Повінь у Центральній Європі, 2018 рік.

Джерело: <https://www.preventionweb.net/news/view/64249>

Аудитори *ВОА України* зазначають, що протягом періоду аудиту на здійснення протипаводкових заходів державним бюджетом було передбачено лише 7 відс. потреби за відповідною програмою, що призвело до невиконання заходів Загальнодержавної програми в планових обсягах, а отже, визначених нею результативних показників не досягнуто. Затверджених видатків державного бюджету також не вистачало для виконання планових робіт, визначених Загальнодержавною програмою, у встановлені терміни. Разом з тим, акцентовано на необхідності внесення змін до Загальнодержавної програми щодо збільшення кількості заходів, які фінансуються за рахунок місцевих бюджетів, оскільки унаслідок політики бюджетної децентралізації основні кошти екологічного податку зосереджуються в місцевих бюджетах, що знижує планове навантаження на державний бюджет. Аудитом також встановлено, що відповідальні органи не забезпечили ефективного управління (планування та розподілу) і використання наявних фінансових ресурсів державного бюджету на виконання заходів програми.

ВОА Білорусі зазначає, що бюджетні кошти, спрямовані Урядом на розвиток системи захисту від повеней, паводків та підтоплень, використані економічно і продуктивно.

Зі свого боку, *ВОА Грузії* також акцентує увагу на відсутності методики обліку збитків, спричинених затопленнями, у зв'язку з чим збитки розраховуються муніципалітетами по-різному, що, в кінцевому підсумку, перешкоджає ефективному плануванню профілактичних заходів і може спричинити неефективне витрачання бюджетних ресурсів після катастрофи (у частині відшкодування збитків державою).

Варто зазначити, що на виконання рекомендацій *ВОА України* в частині пошуку джерел фінансування протипаводкових заходів з 2018 року в Україні створено державний фонд розвитку водного господарства, який формується за рахунок частини рентної плати за спеціальне використання води. Такий підхід дозволить зменшити дефіцит коштів загального фонду державного бюджету, необхідних на утримання системи водного господарства.

5. Зважаючи на те, що через зміну клімату у світі, та у Європі зокрема, зростатиме інтенсивність і частота паводків, а їх наслідки погіршуватимуться, аудитори наголошують на необхідності забезпечення належного та достовірного рівня прогнозованості виникнення затоплень. Одним із дієвих інструментів пропонується застосування просторового планування в управлінні ризиками затоплень.

За результатами проведених національних аудитів, усі ВОА–учасники аудиту відзначають наявність систем моніторингу та оповіщення населення своїх країн у разі виникнення надзвичайних ситуацій, оскільки їхнє життя та здоров'я є пріоритетом систем цивільної безпеки.

Аудит, проведений ЄСА, засвідчив, що при прогнозуванні ризиків затоплень застосовуються переважно історичні дані, без урахування тенденцій, спричинених зміною клімату, та даних про підвищення рівня моря. Аудитори ЄСА також наголошують на необхідності інтеграції просторового планування до системи управління ризиками затоплень, зокрема використання цифрових карт, складених із застосуванням GIS.

ВОА Грузії встановлено, що робота в цьому напрямі в країні розпочалась, просторові карти підготовлені, проте вразливі місця відповідальними суб'єктами на карті не позначено.

Як зазначається ВОА Білорусі, моніторинг і прогнозування надзвичайних ситуацій щодо гідродинамічних аварій і небезпечних гідрологічних явищ покладається на державне об'єднання з меліорації земель, водного та рибного господарства “Белводхоз”. Постановою Уряду затверджено порядок збору інформації у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру та обміну цією інформацією. У всіх районах областей функціонує єдина чергово-диспетчерська служба. Системи оповіщення знаходяться в справному стані, охоплюють всю територію областей. Також використовується SMS–повідомлення населення.

ВОА Сербії встановлено, що Державні водогосподарські компанії не склали та не перевірили карти уразливості від повеней та карти ризиків затоплень, які були б доступні громадськості та державним органам влади та внесені у просторові та міські плани. Республіканським управлінням водних ресурсів не проведено необхідних заходів щодо створення Водної ради та Національної водної конференції, у зв'язку з чим не забезпечено достатнього впливу експертів та залучення громадськості у процеси охорони водних ресурсів.

Станом на момент підготовки Спільного звіту аудитори ВОА Сербії зазначають про реалізацію проєкту “Дослідження картографування повеней у Сербії – 2 фаза”, в рамках якого буде складено карти уразливості від повеней та карти ризиків затоплень, що будуть опубліковані на вебсайтах державних водогосподарських організацій. Цей проєкт був ініційований у 2014 році, проте частина рекомендацій ВОА Сербії буде виконана у процесі його реалізації.

Повінь у Центральній Європі, 2019 рік.

Джерело: <https://www.rms.com/blog/2019/03/27/european-floods-and-the-relationship-with-the-north-atlantic-oscillation/>

Аудитори *ВОА України* зазначають, що прогнозування надзвичайних ситуацій, у тому числі виникнення затоплень, є завданням єдиної державної системи цивільного захисту. Створення автоматизованої інформаційно-виміральної системи спостережень та прогнозування шкідливої дії вод передбачено Загальнодержавною програмою. Однак за висновком *ВОА України*, недостатній рівень прогнозованості розвитку повеней, паводків і підтоплення, а також відсутність сучасного, повноцінного та цілісного захисного комплексу призводять до щорічних збитків у аграрному, промисловому та соціальному секторах економіки.

Варто також додати, що аудитори *ВОА Грузії* одним із нагальних питань вважають необхідність посилення моніторингу вирубки лісів у прибережних зонах з метою запобігання затопленням, а також включення до стратегічних документів заходів щодо відновлення лісів у річкових ущелинах.

Таким чином, **результати національних аудитів**, проведених *ВОА*–учасниками міжнародного координованого аудиту, загалом, **підтвердили спільність проблем** та уразливих питань, які потребують якнайшвидшого реагування з боку урядів та відповідальних органів країн.

З боку *ВОА*, як незалежних органів контролю, діяльність яких спрямована на покращення життя громадян, це вимагає розробки та надання дієвих рекомендацій та постійного моніторингу ситуації в частині попередження та ліквідації наслідків паводків.

ІНФОРМАЦІЯ ВОА ПРО ПРОВЕДЕНІ НАЦІОНАЛЬНІ АУДИТИ:

РЕСПУБЛІКА БІЛОРУСЬ

Тема аудиту: Звіт про результати проведеного Комітетом державного контролю Республіки Білорусь міжнародного аудиту попередження та ліквідації наслідків паводків.

Дата затвердження Звіту: 19 грудня 2018 року.

Питання витрачання бюджетних коштів, їх цільового та ефективного використання знаходяться на постійному контролі Комітету державного контролю Республіки Білорусь. Об'єктами контролю є всі державні органи і організації, які беруть участь у реалізації державних програм, починаючи з Уряду і закінчуючи безпосереднім виконавцем заходів.

Підтоплення земель найбільш негативно впливає на сільськогосподарське виробництво. Затоплення і підтоплення сільськогосподарських культур призводять до сильного їх пошкодження, а часто і до загибелі.

У середньому на затоплюваних територіях врожайність сільськогосподарських культур становить 50 – 75 відс. від незатоплюваних, а собівартість продукції на 20 – 50 відс. більше.

З метою захисту населених пунктів і сільськогосподарських земель від паводків з 2005 року в Республіці Білорусь реалізується вже **третя державна програма**, яка передбачає проведення інженерних водогосподарських захисних заходів.

У ході проведених контрольних-аналітичних заходів згідно з отриманою матрицею питань аудиту була проведена **оцінка**:

- ✓ законності, своєчасності і повноти управлінських рішень, пов'язаних з розвитком і експлуатацією системи захисту від повеней;
- ✓ економічності і продуктивності використання бюджетних коштів;
- ✓ досягнення в результаті реалізації заходів запланованих цілей.

Законодавством Республіки Білорусь чітко визначена повнота використання відповідальними органами своїх повноважень у процесі планування захисних заходів. За даними проведеного аудиту, прийняті нормативні правові акти і вибудована система управління підприємствами меліоративних систем забезпечують достатні та чіткі умови для здійснення ефективного захисту від повеней.

У рамках Республіканської програми “Інженерні водогосподарські заходи щодо захисту населених місць і сільськогосподарських земель від паводків у найбільш паводкобезпечних районах Полісся на 2005–2010 роки”, затвердженої постановою Ради Міністрів Республіки Білорусь від 23.03.2005 № 311, розпочато системне будівництво об'єктів протипаводкового захисту.

У 2016 році також постановою Ради Міністрів Республіки Білорусь від 01.03.2016 № 196 в рамках Державної програми розвитку аграрного бізнесу в Республіці Білорусь на 2016 – 2020 роки була затверджена підпрограма 7 “Інженерні протипаводкові

заходи”, яка передбачає подальший розвиток захисних заходів.

Для будівництва об'єктів протипаводкового захисту, запланованих Держпрограмою в період 2011–2015 років, з республіканського бюджету було виділено 14,8 млн карбованців.

У зазначений період було введено в експлуатацію 20 об'єктів, що дозволило захистити 20,7 тис. га сільськогосподарських земель і 10 населених пунктів, де проживає 31 397 жителів, з них 2 438 – у зоні підтоплення.

На момент завершення Державної програми в стадії незавершеного будівництва перебувало 9 об'єктів інженерного захисту від паводків, ступінь готовності яких становив від 4 до 70 відсотків.

У подальшому з 2016 по 2020 роки Підпрограмою 7 передбачається захистити від паводків 42,5 тис. га земель населених пунктів та сільськогосподарських земель за рахунок виділення із республіканського бюджету 50,4 млн карбованців.

У 2016 році на виконання Підпрограми 7 з республіканського бюджету направлено 2,5 млн карбованців. За рахунок цих коштів введено в експлуатацію 4 об'єкти інженерного захисту. Загальна площа захисту становила 2,7 тис. га, у тому числі сільськогосподарських земель – 2,6 тис. га. У результаті виконання заходів також захищені від підтоплення 4 населені пункти.

При реалізації Підпрограми 7 у 2017 році фактично було використано 2,2 млн карбованців, захищено – 2,025 тис. га, введено в експлуатацію 2 об'єкти. Підпрограмою планувалося завершити раніше розпочате будівництво 9 об'єктів протипаводкового захисту, передбачених Державною програмою. Станом на 01.01.2020 ДО “Белводхоз” було введено в експлуатацію 9 об'єктів протипаводкового захисту.

За оцінкою Мінсільгосппроду, ефективність реалізації заходів Підпрограми 7 за 2016–2017 роки висока.

Аудит засвідчив, що бюджетні кошти, спрямовані Урядом на розвиток системи захисту від повеней, паводків та підтоплень, використані економічно і продуктивно.

Таким чином, у країні здійснюється робота щодо захисту населених пунктів і сільськогосподарських земель від паводків у найбільш паводконебезпечних районах Полісся, яка контролюється Урядом. На час проведення аудиту загрози підтоплення вищевказаних територій не очікується.

ГРУЗІЯ

Тема аудиту: Аудит ефективності (попередження, готовності) щодо управління паводками.

Дата затвердження Звіту: 25 травня 2020 року.

Вид аудиту: аудит ефективності.

Мета аудиту: оцінка можливості запланованих та впроваджених заходів профілактики та готовності до виконання поставлених цілей, спрямованих на зменшення ризиків затоплень, вивчення недоліків, що існують у системі, та надання рекомендацій, орієнтованих на вдосконалення, які допоможуть об'єктам аудиту ефективно здійснювати свою діяльність.

Період, охоплений аудитом: 1 січня 2017 року – 1 жовтня 2019 року. З метою аналізу тенденцій також була використана інформація за попередній та поточний періоди.

Масштаб аудиту: Аудит охоплював 2 фази управління затопленнями: попередження та готовність.

Методологія аудиту:

- аналіз правової бази та нормативно-правових актів;
- визнання міжнародної практики та стандартів;
- аналіз умов, за яких реалізовані та плануються заходи із запобігання та готовності до затоплень;
- аналіз документальної інформації;
- співбесіди з представниками об'єктів аудиту (відповідними підзвітними особами);
- аналіз даних та статистичної інформації;
- інтерв'ю з неурядовими організаціями та міжнародними організаціями;
- опитування населення, яке проживає в районах, уразливих від затоплень, та муніципалітетів.

Основні результати аудиту:

1) В частині здійснення попереджувальних заходів аудитом встановлено:

- ✓ недоліки при стратегічному плануванні, зокрема, прийнята Стратегія надає загальну оцінку небезпеки повеней, без конкретних ознак ризику, що несуть визначені нею річки, а також не визначає питання лісовідновлення як форми запобігання паводкам та регулювання процесу урбанізації прибережних зон;
- ✓ недоліки плану дій, зокрема: документ є неповним, а значна кількість заходів, передбачених планом, відтермінується та не виконується (виконано лише 16 відс. запланованих заходів). У зв'язку з цим стан виконання запобіжних заходів від паводків не є задовільним, що пояснюється неузгодженими діями суб'єктів системи, недоліками в управлінні проектами, проблемами з фінансуванням та недостатнім моніторингом виконання проєкту;

- ✓ недоліки у фінансуванні заходів із зниження ризику катастроф, а саме: система фінансування заходів, пов'язаних із надзвичайними ситуаціями та катастрофами, чітко не орієнтована на заходи попередження та готовності. Оскільки фінансування здійснюється за окремими організаціями, неможливо встановити причинно-наслідкові зв'язки в цілому та визначити конкретні заходи, що вживаються для запобігання затопленням, відповідно до окремих бюджетів;
- ✓ відсутність уніфікованої інформаційної бази та методології розрахунків обліку збитків, що в кінцевому підсумку перешкоджає ефективному плануванню профілактичних заходів і може спричинити неефективне витрачання бюджетних ресурсів після катастрофи (у частині відшкодування збитків державою);
- ✓ проблему втрати лісів та їх відновлення у прибережних зонах, оскільки мають місце часті випадки вирубки лісів у річкових ущелинах, що збільшує можливість виникнення стихійної катастрофи.

Надано рекомендації:

Службі національної безпеки:

У межах своєї компетенції, організувати та координувати таке:

- ✓ при розробленні та оновленні основних документів на національному рівні, зокрема Оцінки загроз в Грузії, враховувати загрози та виклики, спричинені новими природними та техногенними факторами;
- ✓ оновити стратегію та план дій, включаючи всі заплановані значні механізми реагування на повені, зусилля, відповідальну організацію та відповідне фінансування;
- ✓ розглянути можливість вдосконалення законодавчої бази;
- ✓ розробити методологію реєстрації статистичної інформації та сприяти впровадженню єдиної електронної програми реєстрації стихійних лих;
- ✓ розробити та впровадити методику розрахунку загальних економічних збитків для оцінки шкоди, завданої стихією, та заходів, необхідних для відновлення.

Міністерству захисту довкілля та сільського господарства:

З метою запобігання паводкам посилити моніторинг вирубки лісів у прибережних зонах, включати до стратегічних документів заходи щодо відновлення лісів у річкових ущелинах, та переглянути критерії визнання 300 м смуги лісових ділянок, розташованих уздовж річок, як ділянок спеціального призначення і привести їх у відповідність із параметрами річок.

2) У частині координації та управління природними катастрофами аудитом встановлено:

- ✓ недостатність комунікації між уповноваженими органами, зокрема суб'єкти системи цивільного захисту діють без взаємної згоди та достатнього зв'язку, що не відповідає міжнародній практиці та підходам, визначеним законодавством Грузії;
- ✓ проблеми із формуванням законодавчої бази, в результаті чого документи, які були створені та затверджені, не працюють ефективно, а низку необхідних нормативних актів взагалі не прийнято;

- ✓ неспроможність муніципалітетів забезпечити ефективне попередження затоплень, оскільки жодним з них не були затверджені плани управління ризиками затоплень та управління надзвичайними ситуаціями.

Надано рекомендації:

Службі з управління надзвичайними ситуаціями:

- ✓ розробити план координації та комунікації з суб'єктами, які займаються системою цивільного захисту;
- ✓ забезпечити інвентаризацію/визначення пріоритетності нормативно-правових актів, які необхідно прийняти у сфері управління катастрофами;
- ✓ забезпечити створення навчального модуля для муніципалітетів, тренінги та семінари, які сприятимуть місцевому самоврядуванню у розробленні ефективних планів;
- ✓ запровадити механізми контролю над розробленням муніципального плану управління ризиками та управління надзвичайними ситуаціями.

Міністерству регіонального розвитку та інфраструктури та Департаменту доріг:

- ✓ забезпечити використання досліджень, висновків та звітів, що готуються різними установами системи, у процесі планування діяльності.

3) В частині аудиту заходів щодо готовності до катастроф встановлено:

- ✓ недоліки системи раннього попередження, зокрема: просторові карти для відображення всіх вразливих об'єктів підготовлено, однак відповідні місця не позначено і не планується. Крім того, населенню не надається послуга SMS-повідомлення, яка є високоефективною і практикується в розвинених країнах та країнах, що розвиваються;
- ✓ недоліки заходів з підвищення обізнаності населення. Так, Службою управління надзвичайними ситуаціями заплановано певну кампанію з підвищення обізнаності населення, але відповідна стратегія для підвищення ефективності реалізації таких заходів відсутня.

Надано рекомендації:

Службі з управління надзвичайними ситуаціями, Міністерству регіонального розвитку та інфраструктури та Національному агентству з питань довкілля:

- ✓ для підвищення ефективності системи раннього оповіщення населення використовувати сучасні технології (SMS-повідомлення);
- ✓ спільно обговорювати заходи, необхідні для створення цифрових карт, та згідно з рекомендацією Служби з надзвичайних ситуацій виконувати роботи для відображення ризиків стихійних ситуацій на просторових картах.

Службі з управління надзвичайними ситуаціями:

- ✓ розробити план та методи підвищення обізнаності громадськості, спрямовані на відповідні цільові групи, а також запровадити практику оцінювання запланованих заходів;
- ✓ популяризувати вже створені продукти (відеоуроки, вебсторінка, мобільний додаток).

РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА

Тема аудиту: аудит виконання Проєкту протипаводкового захисту басейну річки Одер (далі – проєкт ORFPP) та аудит виконання Проєкту управління затопленнями в басейні річок Одер–Вісла (далі – проєкт OVFMP).

Дата затвердження Звіту: червень 2019 року.

Вид аудиту: фінансовий аудит з елементами аудиту ефективності.

Період, охоплений аудитом: 2018 рік.

Джерела фінансування протипаводкових заходів, планові та фактичні обсяги фінансування.

У Польщі державні кошти на попередження та ліквідацію наслідків паводків плануються та виділяються у межах видатків державного бюджету, виділених Міністру внутрішніх справ та іншим міністрам (Міністерству клімату та Міністерству морської справи та внутрішнього судноплавства), які здійснюють державне управління, центральним органам державного управління та губернаторам провінцій.

Підрозділи місцевого самоврядування отримують цільові дотації з державного бюджету у розмірі, необхідному для виконання завдань. Крім того, вони зобов'язані формувати резерви власних ресурсів у власних бюджетах, призначених для виконання завдань щодо управління надзвичайними ситуаціями.

Заплановані протипаводкові заходи та їх фактичне виконання. Показники ефективності.

На цей час реалізуються дві загальнодержавні програми захисту від повеней: Проєкт протипаводкового захисту басейну річки Одер (ORFPP) та Проєкт управління затопленнями в басейні річок Одер–Вісла (OVFMP), які фінансуються за рахунок державного бюджету, позик та кредитів міжнародних фінансових установ та фондів ЄС. Обсяг фінансування програм перевищує 2,1 млрд євро.

Основні результати аудиту:

З 2009 року ВОА Польщі, як фінансовий аудитор, щорічно здійснює аудит, готує та представляє звіт про виконання Проєкту протипаводкового захисту басейну річки Одер (ORFPP). Це було одним із положень, передбачених кредитною угодою, підписаною між Світовим банком та Польським урядом (проєкт співфінансується Світовим банком). За результатами проведеного аудиту, аудитори відзначили підвищення ефективності діяльності та прогрес в інвестуванні. Однак ними було виявлено низку порушень, що викликало занепокоєння у 2016–2018 роках, оскільки ставило під загрозу вчасне завершення проєкту у визначені строки.

Серед таких порушень встановлено:

- ✓ фінансування виконання завдань залишалось на низькому рівні – 50 відс. у 2016 році, хоча згідно із початковими умовами проєкту, встановленими у 2007 році, роботи на той час вже мали бути завершені. Для завершення робіт знадобилося додатково майже 5 років (відповідно до уточненого графіка);

- ✓ через затримки у виконанні робіт позикові кошти не були використані повністю, а Уряд Польщі сплатив 5 млн євро для їх завершення;
- ✓ брак надійних підрядників для виконання технічно складних робіт;
- ✓ наявність організаційних помилок суб'єктів, відповідальних за координацію проєкту;
- ✓ у 2016 році через затримки та використання невідповідних матеріалів підрядник Адміністрація управління водними ресурсами вирішила розірвати договір на будівництво об'єкта Dry Reservoir Racibórz Dolny. Роботи відновили в 2018 році із орієнтовним терміном завершення до кінця 2020 року.
- ✓ ВОА Польщі також здійснено аудит Проєкту управління затопленнями в басейні річок Одер–Вісла (OVFMP). В обох випадках ВОА Польщі висловив немодифіковану думку щодо річної фінансової звітності, хоча були зроблені деякі зауваження.

ВОА Польщі також встановлено певні недоліки за результатами аудитів, проведених в окремих організаціях–виконавцях проєктів, зокрема:

- ✓ недостатність часу для перерахування грошей підрядникам;
- ✓ створення ризиків затримки внаслідок браку знань через зміну персоналу;
- ✓ наявність ризику продовження тривалості будівництва водосховища Racibórz Dolny dry Polder понад встановлені терміни (кінець 2020 року), що може спричинити необхідність внесення змін до кредитної угоди.

Надано рекомендації щодо:

- ✓ дотримання тендерних процедур та вжиття заходів щодо скорочення часу, необхідного для початку розрахунків з підрядниками.

Відповідно до фінансових угод, ВОА Польщі буде аудитором обох проєктів у найближчі роки. Існує висока ймовірність, що в 2021 році після завершення програми аудитом буде охоплено не тільки фінансову звітність, але й виконання завдань, пов'язаних з проєктом, з використанням методології співвідношення вартості грошей.

РЕСПУБЛІКА СЕРБІЯ

Тема аудиту: Протипаводковий захист у Республіці Сербія.

Дата затвердження Звіту: 12 листопада 2019 року.

Вид аудиту: аудит ефективності.

Предмет: Превентивні заходи протипаводкового захисту на водних шляхах первинного значення у періоди, коли не оголошувались звичайні чи надзвичайні заходи протипаводкового захисту.

Період, охоплений аудитом: 2017–2018 роки.

Джерела фінансування протипаводкових заходів, планові та фактичні обсяги фінансування:

У Сербії, за даними ПРООН, на кожен динар, вкладений у запобігання повені, збитки, спричинені повеннями, можуть бути зменшені на три–дев'ять динарів.

Кошти на фінансування протипаводкового захисту можуть надаватися з: бюджету Республіки Сербія, бюджету Автономної провінції Воєводина, плати за воду, концесійних зборів, власних коштів юридичних та фізичних осіб, коштів на запобігання, передбачених страховим внеском, спеціальних цільових позик, державних позик та пожертв.

З метою обліку спеціальних фондів, призначених для фінансування заходів з управління водними ресурсами, було створено Фонд водного бюджету Республіки Сербія (під управлінням Республіканського управління водних ресурсів) та Фонд водного бюджету Автономної провінції Воєводина (під управлінням Провінційного секретаріату сільського господарства, водного господарства талісового господарства). Активи цих фондів використовуються відповідно до річних програм управління водними ресурсами Республіки Сербія та Автономної провінції Воєводина. Щорічні програми управління водними ресурсами – це планові документи, що визначають водогосподарські об'єкти, тип та обсяг робіт, обсяг коштів на проведення робіт, обсяг участі та інші питання щодо будівництва, реконструкції та обслуговування водогосподарських об'єктів.

Основні результати аудиту:

- ✓ Існуюча система управління не забезпечувала комплексне управління ризиками від повеней.
- ✓ Застосування Директиви про затоплення не було втілено повною мірою, оскільки ключові планові документи приймалися компетентними органами із запізненням.
- ✓ Республіканське управління водних ресурсів:
 - не переглянуло та не оновило попередню оцінку ризику повені з 2011 року, а також не підготувало плани управління ризиками від повеней на території країни та в районах річкових басейнів, хоча термін закінчився у 2017 році;
 - на три роки пізніше прийняло оперативний план захисту від повені водних шляхів первинного значення, що може призвести до відсутності чітких

дозволів та відповідальності під час повеней;

- не проводило необхідних заходів щодо створення Водної ради та Національної водної конференції, внаслідок чого не забезпечено достатнього впливу експертів та залучення громадськості у процеси охорони водних ресурсів.
- ✓ Державні водогосподарські компанії не склали та не перевірили карти уразливості від повеней та карти ризиків затоплень, які були б доступні громадськості та державним органам влади та внесені у просторові та міські плани.
- ✓ Відсутність чітко визначеного механізму співробітництва між державними підприємствами водопостачання в річкових басейнах Дунаю та Сави створює ризик того, що управління річковими басейнами не буде рівномірним, повним та всебічним.
- ✓ Відсутність чітко визначеного механізму співробітництва між державними підприємствами водопостачання в річкових басейнах Дунаю та Сави створює ризик того, що управління річковими басейнами не буде рівномірним, повним та всебічним.
- ✓ Виконання цілей Стратегії управління водними ресурсами в частині охорони вод було поставлено під загрозу, оскільки протягом 2017–2018 років не було належного фінансового та кадрового забезпечення.
- ✓ Існуюча модель фінансування охорони води у 2017–2018 роках не забезпечує достатнього обсягу коштів і повністю залежить від бюджетів Республіки Сербія та Автономної провінції Воєводина.
- ✓ Укомплектованість робочих місць у Державній водогосподарській компанії “Сербіяводе” у 2017–2018 роках становила близько 50 відс. потреби, визначеної законом про систематизацію, що перешкоджає здійсненню діяльності компанії у сфері охорони води.
- ✓ Права управління певними дамбами не передані державним компаніям водопостачання, а деякі з них не були включені до системи захисту від повеней, хоча це є однією з головних їх цілей. Це призводить до того, що стан таких дамб не є задовільним і може підвищувати ризик повені.
- ✓ Не було забезпечено передумови для ефективного управління дамбами, оскільки державні компанії водопостачання не встановили надійних та повних даних про них та/або не внесли дві третини дамб до реєстру водних споруд.

Надано рекомендації:

Республіканському управлінню водних ресурсів:

- ✓ вжити необхідних заходів для перегляду та поновлення попередньої оцінки ризику повені з 2011 року, враховуючи всі відповідні та наявні дані;
- ✓ вжити необхідних заходів для швидшої підготовки планів управління ризиками від повені у координації з Провінційним секретаріатом з питань сільського, водного та лісового господарства;
- ✓ у співпраці з Провінційним секретаріатом сільського, водного та лісового господарства прийняти письмову процедуру для визначення механізму співпраці між державними водогосподарськими компаніями в річкових басейнах Дунаю

та Сави з метою забезпечення координації заходів, спрямованих на зниження ризиків повені і забезпечення обміну необхідними даними та інформацією між ними, а також безпосереднього контролю їх виконання.

Державній водогосподарській компанії “Сербіяводе” (м. Белград) та Державній водогосподарській компанії “Воде Воеводіна” (м. Нови-Сад):

- ✓ підготувати і перевірити карти уразливості від повеней та карти ризиків затоплень, а також забезпечити їх доступність для громадськості та державних органів, що відповідають за надзвичайний стан, та органів і організацій, які відповідають за просторове планування;
- ✓ вжити необхідних заходів для якнайшвидшої підготовки планів управління ризиками повеней для районів річкових басейнів у межах своєї компетенції з узгодженням та координацією заходів, що здійснюються у річкових басейнах Дунаю та Сави;
- ✓ вжити необхідних заходів для внесення до Реєстру водних об’єктів необхідних даних щодо усіх дамб, розташованих на території, на яких компанія здійснює водогосподарську діяльність; та для якнайшвидшого завершення передання управлінських прав стосовно усіх дамб, визначених законом про воду, державним водогосподарським компаніям.
- ✓ Станом на момент підготовки Спільного звіту в частині **реалізації рекомендацій**, наданих ВОА Сербії:
- ✓ переглянуто та поновлено попередню оцінку ризику повені з 2011 року, з урахуванням даних про повені за період 2012–2019 років;
- ✓ підготовлено проєкт Порядку щодо співпраці між державними водогосподарськими компаніями, який перебуває на погодженні;
- ✓ реалізується проєкт “Дослідження картографування повеней у Сербії – 2 фаза”, в рамках якого буде складено карти уразливості від повеней та карти ризиків затоплень, що будуть опубліковані на вебсайтах державних водогосподарських організацій;
- ✓ державними водогосподарськими організаціями створено робочі групи, відповідальні за розробку порядку внесення дамб до Реєстру водних об’єктів та моніторинг таких записів. Крім того, ними ініційовано підготовку порядку передання прав управління дамбами державним водоканалам.

Триває комплексне складання планів управління ризиками затоплень для річкових басейнів та розроблення карт небезпеки затоплень і карт ризиків затоплень, а також складання планів управління ризиками повеней для ділянок річкових басейнів.

УКРАЇНА

Тема аудиту: Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на розвиток та функціонування системи протипаводкового захисту.

Дата та номер рішення про затвердження Звіту: рішення Рахункової палати від 13.09.2017 № 18-4.

Вид аудиту: аудит ефективності.

Предмет аудиту: нормативно-правові акти, розпорядчі, планові, звітні та інші документи, які регламентують питання ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на розвиток і функціонування системи протипаводкового захисту; рух і порядок використання коштів Державного бюджету України; планування та виконання заходів Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року.

Мета аудиту: оцінка ефективності планування та здійснення протипаводкових заходів, визначених Загальнодержавною програмою, а також економічність, продуктивність і результативність використання коштів державного бюджету, виділених на вказані заходи.

Період, охоплений аудитом: 2014–2016 роки. Дані моніторингу реалізації рекомендацій ВОА України станом на початок 2020 року.

Основні результати аудиту:

- ✓ Замовники Загальнодержавної програми (Міністерство екології та природних ресурсів і Державне агентство водних ресурсів) не використали наданих їм повноважень у сфері визначення державної політики з протипаводкового захисту.
- ✓ Планування протипаводкових заходів Загальнодержавної програми здійснювалось не всіма їх виконавцями та в умовах недостатності бюджетних асигнувань.
- ✓ Замовники Загальнодержавної програми не забезпечили ефективного управління та використання коштами державного бюджету.
- ✓ Заходи Загальнодержавної програми за напрямом протипаводкового захисту не були виконані, а її очікувані результативні показники не досягнені.
- ✓ Система протипаводкового захисту держави, передбачена Загальнодержавною програмою, не створюється, а функціонування створених об'єктів протипаводкового захисту не забезпечується на належному рівні. Водночас через недостатній рівень прогнозованості розвитку повеней, паводків і підтоплення, а також відсутність сучасного, повноцінного та цілісного захисного комплексу аграрний, промисловий і соціальний сектори економіки щороку зазнають значних збитків.

Надано рекомендації Уряду та замовникам Загальнодержавної програми:

- ✓ розглянути можливість запровадження державно-приватного партнерства у сфері протипаводкового захисту, в тому числі шляхом залучення кредитних ресурсів;

- ✓ внести зміни до Загальнодержавної програми з метою приведення її у відповідність із вимогами чинного законодавства;
- ✓ забезпечити розроблення схем комплексного протипаводкового захисту в усіх басейнах річок України, з цією метою активізувати роботу із вчасного виконання Плану імплементації Директиви 2007/60/ЄС Європейського парламенту та Ради від 23.10.2007 про оцінку та управління ризиками затоплення;
- ✓ забезпечити інвентаризацію наявного комплексу протипаводкових споруд з метою визначення їх експлуатаційного стану, доцільності реконструкції та встановлення пріоритетності використання коштів державного бюджету, спрямованих на протипаводковий захист;
- ✓ забезпечити внутрішній контроль за використанням коштів державного бюджету.

Рахунковою палатою здійснюється постійний **моніторинг реалізації** об'єктами аудиту **рекомендацій**, наданих за його результатами.

Так, станом на початок 2020 року замовниками Загальнодержавної програми підготовлено законопроект про внесення необхідних змін до документа та здійснено певні кроки з метою наближення національного законодавства до законодавства ЄС, а саме:

- ✓ прийнято Закон про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження інтегрованих підходів в управлінні водними ресурсами за басейновим принципом;
- ✓ затверджено низку нормативних актів, зокрема щодо затвердження Типового положення про басейнові ради; Порядку розроблення водогосподарських балансів, Меж районів річкових басейнів, суббасейнів та водогосподарських ділянок; Порядку розроблення плану управління річковим басейном; Порядку здійснення державного моніторингу вод;
- ✓ здійснено певні зміни щодо кадрового забезпечення виконання функцій, пов'язаних із протипаводковим захистом, замовником Загальнодержавної програми;
- ✓ з метою впровадження європейської моделі управління водними ресурсами та удосконалення системи фінансування відповідних заходів, з 2018 року створено державний фонд розвитку водного господарства, за рахунок частини рентної плати за спеціальне використання води, що знизить дефіцит коштів загального фонду державного бюджету на утримання системи водного господарства.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД АУДИТОРІВ

Тема аудиту: Директива про затоплення: прогрес в оцінці ризиків при необхідності покращення планування та імплементації.

Дата затвердження Звіту: Спеціальний звіт № 25/2018, затверджений на засіданні Палати I у м. Люксембург 19 вересня 2018 року.

Вид аудиту: аудит ефективності.

Предмет аудиту: визначення того, чи створені належні передумови для діяльності з попередження, захисту та готовності до затоплень, передбаченої Директивою про затоплення, та чи ефективним буде підхід, що застосовується.

Мета аудиту: Оцінка того, чи мала Директива про затоплення в цілому позитивний ефект у розробці низки заходів, пов'язаних з повеннями; чи належним чином здійснювали держави-члени ЄС управління фінансовими ресурсами та впровадження своїх планів управління ризиками затоплень; і чи належним чином вони визначили основні майбутні проблеми.

Період, охоплений аудитом: 2007–2018 роки. Аудитори зосередили увагу на перших планах управління ризиками затоплень, підготовлених до I етапу впровадження Директиви про затоплення, який охоплює 2016–2021 роки.

Масштаб аудиту: Аудит був зосереджений на заходах щодо попередження, захисту та готовності до затоплень. Аудитом не охоплювалися дії, пов'язані з надзвичайним станом та відновленням. У цьому звіті не оцінюється загальна ефективність заходів першого етапу імплементації Директиви, а лише визначається ефективність підходу, що застосовується.

Основні результати аудиту:

У частині дослідження питань економії та відповідності встановлено, що плани управління ризиками затоплень не завжди визначають джерела фінансування для здійснення запланованих протипаводкових заходів, а окремі протипаводкові проекти у Болгарії та Румунії не відповідали Рамковій директиві про воду. У той же час, у більшості країн-членів, які були охоплені аудитом, потребував удосконалення аналіз ефективності витрат, що застосовувався.

Аудитом встановлено, що **міжнародна співпраця країн-членів**, пов'язана з реалізацією транскордонних протипаводкових заходів, передбачала обмін інформацією через двосторонні зустрічі, повідомлення гідрологічних прогнозів та гармонізацію технічних стандартів. Країни-члени, які були охоплені аудитом, не розробили міжнародні плани управління ризиками затоплень на рівні міжнародних річкових басейнів, як це передбачено Директивою про затоплення. Незважаючи на деякі позитивні приклади, фінансування інфраструктури, пов'язаної з паводками, яка може мати транскордонний вплив, було обмеженим.

Стосовно **зменшення наслідків затоплень** аудитом встановлено:

Внаслідок зміни клімату наслідки затоплень у Європі загалом погіршуватимуться. Локалізовані та дуже інтенсивні опади можуть призвести до швидких повеней та,

відповідно, спричинити загибель та масштабні руйнування, особливо у населених пунктах без належного водовідведення. У регіоні Середземномор'я та в горах все частіше трапляються раптові паводки, які важко прогнозувати, оскільки вони спричинені специфічною метеорологічною динамікою через місцеві умови (топографія, вітри та відстань від моря). Наслідки раптових паводків, спричинених періодами інтенсивніших дощів та впливом підвищення рівня моря, можуть бути недооцінені. Використання країнами-членами лише ретроспективних даних має ризики невідображення змін, пов'язаних із зміною клімату.

Аудитом встановлено **приклади кращої практики** щодо:

- ✓ координації на рівні ЄС діяльності з імплементації Директиви про затоплення через Робочу групу з питань повеней;
- ✓ забезпечення фінансування;
- ✓ використання коштів ЄС для співфінансування деяких планів управління ризиками затоплень;
- ✓ транскордонних інвестицій;
- ✓ обміну інформацією з громадянами;
- ✓ використання аналізу вигідних витрат у Нідерландах;
- ✓ вибору протипаводкових заходів, що відповідають Рамковій директиві про воду, в Італії, Словенії та Іспанії;
- ✓ поєднання "сірих" та "зелених" заходів в Іспанії;
- ✓ страхування ризиків від повеней через систему страхування;
- ✓ інтеграції просторового планування до системи управління ризиками затоплень.

Аудитом встановлено **ряд недоліків** в частині:

- ✓ відсутності міжнародних планів управління ризиками затоплень;
- ✓ визначення великої кількості цілей (особливо в Італії);
- ✓ невизначення конкретних джерел фінансування у планах управління ризиками затоплень;
- ✓ нерівного доступу до фондів ЄС в Іспанії;
- ✓ зосередження значної частки фінансування на одному проєкті (в Румунії);
- ✓ визначення ключовим критерієм відбору проєктів «готовність до впровадження»;
- ✓ недотримання Рамкової директиви про воду (у Болгарії та Румунії);
- ✓ неможливості просування заходів "зеленої інфраструктури";
- ✓ відсутності знань про вплив кліматичних змін; визначення вірогідності затоплення на підставі історичних даних без урахування умов, спричинених зміною клімату; неврахування в повному обсязі підвищення рівня моря в планах управління ризиками затоплень;
- ✓ забезпечення низького страхового покриття наслідків повеней;
- ✓ невключення просторового планування до управління ризиками затоплень.

Надано рекомендації:

Європейській Комісії:

- ✓ перевірити, що держави–члени покращують підзвітність за допомогою кількісних показників та встановлення термінів виконання завдань, визначених планами управління річковими басейнами;
- ✓ оцінювати та звітувати про те, чи визначають держави–члени джерела фінансування для реалізації планів управління ризиками затоплень та чи встановлюють відповідні терміни, а також вимагати від держав–членів спільно визначати можливі інвестиції для здійснення транскордонних протипаводкових заходів у міжнародних річкових басейнах;
- ✓ співфінансувати тільки ті протипаводкові заходи, які визначені пріоритетними на підставі об'єктивних та відповідних критеріїв (якісний аналіз ефективності витрат та, у разі доцільності, – транскордонний вплив проєктів);
- ✓ забезпечити дотримання Рамкової директиви про воду при включенні нових заходів до планів управління ризиками затоплень з боку країн–членів ЄС, а також перевіряти, у разі необхідності співфінансування з боку ЄС, що держави–члени проаналізували доцільність здійснення додаткових “зелених” заходів;
- ✓ перевірити, чи містять плани управління ризиками затоплень заходи, спрямовані на покращення знань та моделювання впливу зміни клімату на затоплення. При перевірці документів, необхідних для другого циклу, перевірити ступінь кращого інтегрування державами–членами інформації про наслідки зміни клімату до діяльності із попередження, захисту та готовності до затоплень; а також перевірити планування державами–членами заходів, спрямованих на підвищення обізнаності громадськості про переваги страхового покриття від ризиків затоплень та збільшення покриття, наприклад, шляхом співпраці між державними та приватними секторами страхування від затоплень;
- ✓ перевірити використання державами–членами своїх планів управління ризиками затоплень для оцінки ступеня узгодженості правил планування землекористування в державах–членах з Директивою про затоплення та забезпечення країн–членів керівництвами з кращої практики.

ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА

Тема аудиту: Ефективність заходів, спрямованих на зниження ризиків повеней. Очікується, що аудит буде завершено у другій половині 2020 року.

Вид аудиту: аудит ефективності.

Мета аудиту: оцінка:

- належності планування заходів, спрямованих на зниження ризиків повеней;
- ефективності функціонування організаційної структури;
- ефективності здійснення заходів, спрямованих на зниження ризиків повеней.

Період охоплений аудитом: діяльність із зниження ризиків паводків за 2012–2019 роки.

Масштаб аудиту:

Аудит зосереджено на заходах, спрямованих на зниження ризиків паводків, що здійснюються з метою мінімізації можливих збитків та запобігання перетворенню майбутніх повеней у великі катастрофи. Визначення затоплень у рамках аудиту стосується лише затоплень на річках і не стосується інших типів паводків, таких як прибережні повені та підтоплення, пов'язані із каналізаційною системою. У рамках управління річковими басейнами були досліджені питання планування структурних та неструктурних запобіжних заходів, організаційної структури суб'єктів, відповідальних за здійснення діяльності із зменшення ризиків затоплень, достатності цих суб'єктів при координації їх діяльності та реалізації результатів впровадження заходів із попередження.

Діяльність щодо зменшення ризиків не включала заходи раннього попередження, підготовку навчальних планів, планів щодо надзвичайних ситуацій та евакуації, а також систему страхування.

Відповідальні органи:

- Генеральне управління водного господарства;
- Державне генеральне управління гідравлічних робіт;
- Генеральне управління з питань боротьби з опустелюванням та ерозією;
- Генеральне управління лісового господарства;
- Генеральне управління метеорології;
- столичні муніципалітети;
- муніципалітети.

Модель басейнового управління:

Туреччина має таке структурування на національному, басейновому та провінційному рівнях з точки зору управління затопленнями.

- ✓ Координаційна рада з управління водними ресурсами;

- ✓ Центральна рада басейного управління;
- ✓ Комітет басейного управління;
- ✓ Провінційна координаційна рада з управління водними ресурсами.

Передумови аудиту: Туреччина переживає широкомасштабні повені, що призводять до втрати людей та майна. Досягнення ефективного управління ризиками в умовах повеней вимагає вирішення проблеми на рівні річкових басейнів. Генеральне управління водного господарства (Міністерства сільського та лісового господарства) розпочало “Проект розбудови потенціалу для імплементації Директиви про затоплення” та підготувало плани управління повенями для різних басейнів. Станом на кінець 2019 року були підготовлені плани управління повенями для 16 з 25 басейнів, які мають бути завершені до кінця 2020 року.

Методологія: Містить отримання детальної інформації про затоплення в Туреччині, пов’язаний з цим аналіз та дослідження можливих причин. Планується оцінити заходи, здійснені з метою зменшення ризику затоплень у період з 2012 року (коли розпочалося управління повенями за басейновим принципом) до 2019 року, в тому числі:

- ✓ планування ризику затоплення на рівні річкового басейну,
- ✓ організаційну структуру органів, відповідальних за здійснення заходів, спрямованих на мінімізацію наслідків затоплень;
- ✓ організаційну та координаційну спроможність уповноважених органів;
- ✓ огляд законодавства, політики, стратегій;
- ✓ реалізацію протипаводкових заходів.

Аудитори вивчатимуть досвід інших BOA та практику їхніх країн у цій галузі, зокрема досвід країн, які розробляли плани управління затопленнями та зміст цих планів.

Аудит проводився за матрицею аудиту в розрізі двох основних питань:

- ✓ Чи належним чином здійснювалося планування та чи ефективною є організаційна структура для зниження ризику затоплень?
- ✓ Чи вживалися заходи для зниження ризику затоплень?

Перелік законодавчих та нормативних актів, що регулюють питання протипаводкового захисту та управління ризиками затоплень

Білорусь	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Закон про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру ✓ Закон про меліорацію земель ✓ Закон про цивільну оборону ✓ Постанова Ради Міністрів про затвердження Порядку збору інформації у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру та обміну цією інформацією ✓ Постанова Ради Міністрів про затвердження Положення про систему оповіщення населення, органів управління і сил Державної системи попередження і ліквідації надзвичайних ситуацій та цивільного захисту ✓ Постанова Ради Міністрів про Державну систему попередження і ліквідації надзвичайних ситуацій ✓ Постанова Ради Міністрів про затвердження Положення про Комісію з надзвичайних ситуацій при Раді Міністрів Республіки Білорусь і її робочому органі, а також складу зазначеної Комісії ✓ Постанова Мінсільгосппроду про затвердження Положення про порядок обстеження меліоративних систем і окремо розташованих гідротехнічних споруд ✓ Наказ Мінсільгосппроду про функціонування системи моніторингу і прогнозування надзвичайних ситуацій в галузевій підсистемі державної системи попередження і ліквідації надзвичайних ситуацій Міністерства сільського господарства і продовольства Республіки Білорусь
Грузія	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Закон Грузії про громадську безпеку ✓ Національна стратегія зменшення ризиків стихійних лих Грузії на 2017–2020 роки та план її дій ✓ Національний план цивільного захисту / громадської безпеки ✓ Закон Грузії про планування та координацію політики національної безпеки ✓ Постанова Уряду про Правила розроблення Плану управління надзвичайними ситуаціями ✓ Постанова Уряду про Правила розроблення Плану управління ризиками надзвичайних ситуацій ✓ Закон Грузії про структуру, повноваження та положення про діяльність Уряду ✓ Угода про асоціацію між Європейським Союзом та Європейським співтовариством з атомної енергії та їх державами – членами, з одного боку, та Грузією, з іншого
Польща	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Закон про управління надзвичайними ситуаціями ✓ Закон про воду
Сербія	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Рамкова директива про воду ✓ Директива про затоплення ✓ Закон про воду ✓ Стратегія управління водними ресурсами на території Республіки Сербія до 2034 року
Україна	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Водний кодекс ✓ Кодекс цивільного захисту ✓ рішення Ради національної безпеки і оборони України “Про Стратегію національної безпеки України” ✓ План імплементації директиви про затоплення ✓ Положення про єдину державну систему цивільного захисту ✓ Угода про асоціацію між Європейським Союзом та Європейським співтовариством з атомної енергії та їх державами – членами, з одного боку, та Україною, з іншого
ЄС	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Рамкова директива про воду ✓ Директива про затоплення
Туреччина	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Закон про протипаводковий захист ✓ Положення про контроль щодо затоплень та опадів ✓ Підготовка планів управління затопленнями, положення щодо їх застосування та моніторингу

Додаток 2

Програмні документи, що регулюють питання протипаводкового захисту та управління ризиками затоплень

Білорусь	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Державна програма розвитку аграрного бізнесу в Республіці Білорусь на 2016 – 2020 роки, підпрограма 7 “Інженерні протипаводкові заходи”
Грузія	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Національна стратегія ✓ план дій
Польща	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Програма для р. Одер – 2006 ✓ Програма для р. Вісла ✓ Проект управління затопленнями в районі басейну “Одер–Вісла”
Сербія	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Стратегія управління водними ресурсами до 2034 року; ✓ План дій щодо реалізації Стратегії; ✓ План управління водним басейном р. Дунай; ✓ Плани управління водними ресурсами в річкових басейнах; ✓ Попередня оцінка ризику від повеней; ✓ План управління ризиками паводків на території Республіки Сербія; ✓ Плани управління ризиками повеней водних шляхів ✓ Програма облаштування водних шляхів та захист від шкідливої дії вод
Україна	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Загальнодержавна цільова програма розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року ✓ Плани заходів із захисту від шкідливої дії вод
ЄС	<ul style="list-style-type: none"> ✓ члени ЄС розробляють програмні документи та здійснюють моніторинг програмних заходів
Туреччина	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Національна стратегія управління затопленнями та План дій (на цей час не затверджено)

Уповноважені органи, відповідальні за реалізацію політики з протипаводкового захисту

Білорусь	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Комісія з надзвичайних ситуацій при Раді Міністрів ✓ МНС ✓ територіальні і галузеві підсистеми ✓ інші республіканські органи державного управління ✓ інші державні організації, підлеглі Уряду ✓ Державне об'єднання з меліорації земель, водного та рибного господарства “Белводхоз”
Грузія	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Служба з управління надзвичайними ситуаціями, підпорядкована МВС; ✓ Міністерство охорони навколишнього середовища та сільського господарства Грузії та підпорядковане йому Національне агентство з навколишнього середовища (LEPL); ✓ Міністерство регіонального розвитку та інфраструктури Грузії та її підпорядкована державна установа – Департамент доріг Грузії; ✓ співробітники Ради національної безпеки
Польща	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Рада Міністрів, ✓ Міністерство внутрішніх справ, ✓ Губернатор провінції, Староста та Голова Комуни/Міський голова ✓ Державне підприємство з управління водними ресурсами Польщі ✓ Національна гідрологічна та метеорологічна служба ✓ Національна служба з безпеки об'єктів водовідведення ✓ Інститут метеорології та водного господарства
Сербія	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Генеральний директор Республіканського управління водних ресурсів ✓ Провінційний секретар сільського господарства, водного господарства та лісового господарства ✓ Генеральний директор Державного водогону “Сербіяводе” ✓ Генеральний директор Державного водогосподарського підприємства “Воде Воєводина”
Україна	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Міністерство екології та природних ресурсів (постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2019 № 829 “Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади” перейменовано на Міністерство енергетики та захисту довкілля України) ✓ Державне агентство водних ресурсів України ✓ Державна служба України з надзвичайних ситуацій
ЄС	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Європейська Комісія, Генеральна дирекція з навколишнього середовища
Туреччина	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Міністерство агропромислового комплексу та лісового господарства ✓ Генеральне управління водного господарства ✓ Державне генеральне управління гідравлічних робіт ✓ Генеральне управління метеорології ✓ Генеральне управління з питань боротьби з опустелюванням та ерозією; ✓ Генеральне управління лісового господарства ✓ Муніципалітети

Список скорочень

ВОА	Вищі органи аудиту
Директива про затоплення	Директива Європейського Парламенту і Ради Європейського Союзу № 2007/60/ЄС про оцінку та управління ризиками затоплення
ЄСА	Європейський суд аудиторів
ПРООН	Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй
Рамкова директива про воду	Директива 2000/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23.10.2000, що встановлює рамки для дій громад у сфері водної політики
Рекомендації кращої практики	Рекомендації кращої практики проведення аудитів у сфері попередження і ліквідації наслідків затоплень
Робоча група EUROSАI	Робоча група EUROSАI з аудиту коштів, виділених на попередження та ліквідацію наслідків катастроф
Спільний звіт	Спільний звіт про результати міжнародного аудиту попередження та ліквідації наслідків паводків
Спільне положення	Спільне положення про співробітництво при проведенні міжнародного координованого аудиту попередження та ліквідації наслідків паводків
EUROSАI	Європейська організація Вищих органів аудиту
INTOSАI	Міжнародна організація Вищих органів аудиту
ISSAI	Міжнародні стандарти Вищих органів аудиту

Рахункова палата

📍 вул. М. Коцюбинського, 7
м. Київ, Україна, 01601

📞 +38 044 235 41 21

✉ rp@rp.gov.ua